

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno din 32.—, polletno
din 16.—, četrtletno din 9.—, ino-
zemstvo din 64.—
Poštno-čakovni račun številka 10.603

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.

Telefon 21-13

Gene inseratom: Cela stran
din 2000.—, pol strani din 1000.—
četrt strani din 500.—, 1/2 strani
din 250.—, 1/4 strani din 125.—
Mali oglasi vsaka beseda din 1.—

Kaj zahtevajo in kaj dajo?

Koncem meseca avgusta je bil v Nemčiji v mestu Stuttgartu kongres Nemcev v inozemstvu. Udeležile so se ga službene osebe, kakor Hess, namestnik kanclerja Hitlerja, zunanji minister Neurath, propagandni minister Goebels itd. Na tem zborovanju se je od vseh strani poudarjal velik pomen nemštva v inozemstvu za celokupno nemštvo, kakor tudi naloga, ki Nemcem v inozemstvu pripada. Voditelj inozemskih Nemcev Bothe je v svojem govoru poudaril to-le: »Jasno je, da imajo inozemske organizacije Nemcev pred seboj zelo velike naloge; treba bo še dolgo časa, da bodo vsi Nemci v inozemstvu prešinjani z narodno-socialističnim duhom, kakor mi to želimo. Če govorim o Nemcih v inozemstvu, mislim izključno narodne socialiste. Ni pa dovolj, da so oni samo naši strankarski tovariši, marveč morajo tudi biti udani nemški državi. Ni mogoče delati razlike med inozemskimi Nemci in narodnimi socialisti, ker eni in drugi predstavljajo isti pojem. V inozemstvu je prav malo Nemcev, ki nočejo biti narodni socialisti in ki se zgrešeno imenujejo samo Nemce. Za to vrsto tako zvanih Nemcev, ki se bijejo na svoja narodna prsa, pa so kljub temu protivniki nemške države, imamo samo en naziv: izdajalci. Mi nemški narodni socialisti v inozemstvu odločno zavračamo pojem splošnega Nemca, ki teži za tem, da se prilagodi razmeram, kjer živi.«

Besede voditelja inozemskega nemštva so jasne in odkrite. Odkrivajo nam ter postavljajo v svetlo luč nalogo, ki jo pripisujejo nemški narodni socialisti tistim Nemcem, ki prebivajo v raznih državah izven Nemčije. Ti Nemci morajo ostati Nemci, ki so v kulturni zvezi s celokupnim nemštvom. Zajamčena jim mora biti popolna pravica in možnost narodnega obstoja, narodnega življenja, kulturnega razvoja in napredka v vseh panogah javnega življenja. Toda sedanjim mogotcem nemške države to ni dovolj. Mnogo več zahtevajo od inozemskih Nemcev. Vsak od njih mora biti in ostati ne samo Nemec, marveč mora biti prešinjani z narodno-socialističnim duhom, biti mora narodno-socialistični strankar. Kdor ni tak strankar, kdor ni prešinjani z narodno-socialističnim duhom, ni pravi Nemec. Kdor se trka na svoja nemška prsa, pa ni vdan nemški državi, marveč se prilagoduje razmeram v posameznih državah, v katerih živi, tak je izdajalec nemštva.

Upravičeni bi bili, da vprašamo Nemce v naši državi, ali so soglasni s temi navodili, ki so jih prejeli na zborovanju inozemskega nemštva v Stuttgartu, ki so se ga udeležili po svojih zastopnikih. V ča-

pisju ni bilo nobene vesti o tem, da bi bile organizacije nemštva v naši državi izrekle kakšen protest proti načelom in navodilom, ki so bila razglašena na tem zborovanju. Naša državna oblast bo gotovo posvetila tej zadevi potrebno pozornost. Veliko pozornost so govorili in sklepi stuttgartskega vsenemškega zborovanja vzbudili v angleški javnosti, ki je po svojih glasilih (časnikih in listih) ugotovila, da vsenemški stuttgartski kongres pokaže v novi luči ogromno mrežo narodno-socialistične organizacije v državah po vsem svetu, katera je silno velika nevarnost in stalni izvir nemira. O tej stvari nečemo danes podrobneje razpravljati. Naše misli plovejo od Stuttgarta do Celovca. Stuttgart nas uči, kaj Nemci zahtevajo za svoje narodne manjšine, Celovec pa nas uči, kaj Nemci drugorodnim manjšinam dajo. Na Koroškem prebiva narodna manjšina, ki ni bila v Stuttgartu zastopana, ker tje kaj ne spada. Slovenska narodna manjšina je to. Ta manjšina bi bila upravičena zahtevati, da se stuttgartska načela uveljavijo tudi za njo. Kar velja za Nemca, mora tudi veljati za Slovenca: pravice, ki si jih prilaščajo nemške narodne manjšine, morajo veljati tudi za slovensko narodno manjšino.

Naši koroški Slovenci zaostajajo daleč za zahtevami stuttgartskega kongresa inozemskega nemštva. Zvesti državljani so države, v kateri prebivajo, veliko bolj zvesti, kot vsenemški hitlerjanci, ki bivajo na ozemlju Koroške in kojih najiskrenejša želja je, da bi Koroška z vso Avstrijo čim prej izginila v žrelu vsenemške Germanije. Nekaj pa zahtevajo koroški Slovenci, kar jim pripada po božjem in mednarodnem pravu, da smejo ostati in

živeti kot Slovenci. Svoj materni jezik hočejo obdržati, svoje narodno življenje živeti, svojo narodno kulturo ohraniti in izpopolnjevati. Zato zahtevajo slovenske šole za svoje otroke, slovenske duhovnike v svoje župnije, pravico slovenskega jezika pri državnih in deželnih uradih. To so najelementarnejše pravice vsake narodne manjšine. Na stuttgartskem kongresu inozemskega nemštva o tem ni bilo dolgih razprav, ker nemške narodne manjšine uživajo te pravice v popolni meri v vseh državah.

Koroški Slovenci teh pravic nimajo. In vprav ob 17. obletnici plebiscita 10. oktobra 1937 jim je koroško vsenemštvo z odurno nesramnostjo povedalo v obraz, da teh pravic ne bodo nikdar dobili, ker so obsojeni na narodno smrt. Naši bratje na Koroškem umirajo v gospodarskem pogledu in hirajo v narodnem oziru. 17. obletnico koroškega plebiscita so nemško-nationalni zagrizenci porabili, da to dvojno smrt našega naroda na Koroškem pospešijo. Uprizorili so šumne svečanosti ter priredili denarne zbirke. Prve naj bi zlo-mile slovensko narodno zavest, druge pa ugrabile slovensko narodno posest. Tako nas vsaka obletnica koroškega plebiscita pouči ter nam stavi pred oči, kako se stanje slovenstva na Koroškem slabša od leta do leta. Omahujočim bratom pomagati, je dolžnost, ki nam jo narekuje krščanska ljubezen. Posezimo v tej obrambi po orožju pravičnosti! Pravičnost zahteva enakopravnost in vzajemnost: kakor ti meni, tako ja tebi. Kar zahtevajo Nemci za svoje narodne manjšine, to smemo tudi Slovenci zahtevati za svoje. Kar dajo Nemci slovenski narodni manjšini, toliko dajmo tudi nemški manjšini v naši državi. Nič manj in nič več! To bodi naš sklep ob 17. obletnici nesrečnega plebiscita!

V NAŠI DRŽAVI

Zvišanje uradniških plač. S prvim novembrom bodo povišani državnim uradnikom mesečni prejemki. Omenjenega dne bo vlada vrnila državnim aktivnim uslužbencem posebne draginjske doklade in doklade za otroke, v kolikor so jim bile odvzete ali zmanjšane leta 1935. Zvišanje uradniških plač, za kar bo izdal finančni minister na leto 240 milijonov dinarjev, se bo nanašalo predvsem na nižje uslužbenstvo, ki pri sedanjem podraženju življenjskih potrebščin krvavo potrebuje zboljšanje položaja.

Uradna pot ministrskega predsednika dr. Stojadinoviča v Pariz. Francosko časopisje je razneslo vest (kar smo poročali že v zadnji številki), da pride v kratkem v Pariz naš ministrski predsednik in zunanji minister dr. Milan Stojadinovič. Ob tej priliki bosta podpisani dve pogodbi. Podaljšana bo prijateljska pogodba, katera je bila sklenjena med obema državama 2. decembra 1927, podaljšana 2. decembra 1932 in bo sedaj podaljšana do 2. decembra 1942. Naš šef vlade bo dalje podpisal novo trgovinsko pogodbo s Francozi in je besedilo za ta gospodarski dogovor že sestavljeno. Stojadinovič je 10. oktobra odpotoval v Pariz.

Slovenska katoliška obitelj kupuje in rabi poštne depisnice Sv. Cirila in Metoda. Na vsaki pošti samo en dinar

Ukaz o spremembi občin. Kraljevi namestniki so podpisali ukaz, na podlagi katerega bodo izvršene številne spojitve, razdružitve in pregrupacije občin.

Sklicanje narodne skupščine. Narodna skupščina se bo sestala 18. oktobra. Na tej seji bo zaključeno letošnje zasedanje. S prihodnjo sejo 20. oktobra bo pričelo novo zasedanje. Izvoljeno bo novo predsedstvo in članstvo stalnih skupščinskih odborov.

V DRUGIH DRŽAVAH

Svojevrsna stavka na Poljskem. Poljska vlada je razpustila učiteljsko organizacijo, ki šteje 53.000 članov in razpolaga s premoženjem 80 milijonov dinarjev. Razpuščena organizacija je dobila novo prisilno upravo. Vladni ukrepi, kateri so bili izdani radi tega, ker so se ustanovile v učiteljski organizaciji komunistične celice, so povzročili učiteljsko stavko. Radi štrajka učnih moči sta bili dva dni zaprti dve tretjini vseh osnovnih šol na Poljskem. 300 učiteljev, ki so zasedli poslopje učiteljskega združenja, je policija aretirala in prepeljala v zapore v Varšavo.

Hudo maščevanje Arabcev nad Angleži. Zadnjič smo poročali, da so izbruhnili v Palestini zopet hudi nemiri med Arabci in judi. Tokrat so udušili Angleži, ki so pokrovitelji Svete dežele, nemire s krepko roko. Polovili so voditelje nemirnih Arabcev, spravili so jih na angleško križarko, ki je z njimi odplula v Indijo na nek samotni otok. Angležem je ušel vrhovni arabski mufti ali svečenik. Ta se je zatekel v Omarjevo mošejo (molilnico) v Jeruzalemu in je v svetišču nedotakljiv. Iz svetišča pošilja od vseh Arabcev oboževani mufti proglase, v katerih poziva arabska plemena na upor. Arabci so se že bridko maščevali nad Angleži s tem, da so razstrelili na treh mestih debele cevi, po katerih teče sirovo olje iz Iraka v osrednji Aziji v pristanišče Haifa, ob morju, pod Jeruzalemom. S tem sirovim oljem se oskrbuje celotno angleško sredozemsko brodovje, ki ima svoje postojanke ob obali Egipta, na otoku Ciper, na otočju Malta in v Gibraltarju. Angležem je ostala zaenkrat samo še napeljava za sirovo olje, ki pelje skozi Sirijo in v pristanišče Tripoli, katero je pod francoskim pokroviteljstvom. Angleži so se polastili petrolejskih vrelcev v Iraku leta 1923 na lozanski konferenci. Angleška družba, katera izrablja neizmerne zaloge iraške nafte, plačuje pod angleško pokroviteljsko roko upravljajoči se samostojni državi Irak na leto 400.000 angleških funtov najemnine. Na prvi videz je to ogromna vsota, ki je pa malenkostna v primeri z več sto milijoni tonami sirovega olja, ki steče vsako leto iz Iraka sredi puščave v velikanske angleške tanke v Haifi. Sigurno bodo Angleži z bombami razstreljeno napeljavo popravili, a kljub temu bo neprestano ogrožena, ker pelje več sto kilometrov skozi puščavo, po kateri se podijo in kjer so doma arabska plemena. Zavednost arabskih borcev za popolno osvoboditev od angleškega vpliva narašča od dneva do dneva.

Ogromni izdatki Amerike za oborožitev. Vlada Združenih ameriških držav je izdelala novi oborožitveni program, po katerem bo izdala skoraj sto milijard dolarjev za oboroževanje. Angleško in francosko časopisje pozdravlja ta korak Amerike in

Krasne ilustrirane poštne dopisnice Sv. Cirila in Metoda so najcenejše dopisovanje za vsakogar. Na vsaki pošti samo en dinar

gleda v oborožitvi pomembno okrepitev stremljenj predsednika Roosevelta za vzdrževanje miru. Po mnenju Anglije ter Francije bo ameriška oborožitev vplivala odločilno na finančni in politični svetovni razvoj.

Novice iz okvirja španske državljanske vojne.

Žalostna usoda bivšega predsednika rdeče Španije

Žalostna usoda je doletela bivšega predsednika rdeče Španije, katerega so imenovali »španskega Lenina« in se piše: Largo Caballero. Na zahtevo ruskih zastopnikov v Španiji je osrednja španska rdeča vlada v Valenciji svojega bivšega predsednika in voditelja glavne delavske zveze čisto odžagala. Caballero, kateri je ustvaritelj rdeče Španije, še hočejo postaviti pred ljudsko sodišče, od katerega bo sigurno obsojen na smrt. Takole nehvaležno postopanje napram nekdanjemu delavskemu voditelju je hudo razburilo anarhiste. Anarhistična zveza, ki je zelo močna v rdeči Španiji, je že imela več zborovanj, na katerih je obljubila Caballero svojo pomoč. Odstranitev Caballere je zabila med rdeče in anarhiste oster klin, kateri bo znatno pospešil polom čisto razdvojenih rdečkarjev.

Španski begunci morajo iz Francije

Zadnjič smo že poročali, da se je odločila francoska vlada za izgon španskih begunccev, katerih se je zateklo med državljansko vojno na francosko ozemlje 60.000 ljudi iz vseh mogočih taborov. Ti begunci so stali Francijo dnevno en milijon frankov. Povrh so bili uporni, neuporabni za delo in so bili samo za nadlego. Beguncem je dano na prosto, da se vrnejo v Francov ali pa rdeči tabor. Večina se je odločila za nacionaliste, katerim dozoreva zmaga.

Prepiri radi ureditve bodoče Španije

V očeh velesil so upi na zmago rdečih tako uplahnili, da njih časopisje že razpravlja o tem, kako bo zmagovalec general Franco uredil bodočo Španijo. Franco sam je odločno za to, da bi naj bila Španija po zaključku državljanske vojne urejena bo zgledu fašistične Italije in Nemčije, ki sta resnično največ pripomogli k uspešnemu napredovanju nacionalistov in je odstranjena komunistična nevarnost. Anglija in Francija, ki imata velike interese na bodoči Španiji, sta za to, da bi postala Španska po končanem klanju demokratsko vladana monarhija. Bodoči kralj bi naj bil princ Don Juan, sin odstavljene kralja Alfonza XIII. Monarhija, katera je razdvojila Španijo, bi jo naj po toliko preliti krvi pomirila ter združila najbolj nasprotne si struje.

Čegave so roparske podmornice v Sredozemskem morju?

Kakor znano, sta prevzeli Anglija ter Francija s številnimi vojnimi enicami nadzorstvo po Sredozemskem morju, kjer je bilo torpediranih že toliko raznih ladij

od neznanih podmornic, da je bila javna varnost v tem morju do temeljev omajana. Ves svet je po prevzemu velikanske angleško-francoske kontrole uprl svoje oči v Sredozemsko morje v pričakovanju: sedaj bo zavladal popolen mir, ali pa bo sta brodovji obeh velesil dognali, kdo je skrivnostni napadalec. Liki strela z jasnega je iznenadilo javnost poročilo, da je angleško kontrolno ladjo že zopet skušala torpedirati neznana podmornica. Torpedo ni zadel, podmornica je izginila, ne da bi ji prišlo do živega sedem angleških vojnih ladij in dve vodni letali. Francosko časopisje trdi, da je zakrivila ta neuspeli napad italijanska ali Francova podmornica. Nemci pišejo, da so na delu Rusi, katerim je mnogo do tega, da bi se radi teh skrivnostnih podmornic zlasale zapadnoevropske države in bi imeli sovjeti povsem proste roke v slučaju, da bi lahko napadli Japonce, ki si upajo mnogo predaleč v notranjost Kitajske. Ravno kar beležen primer najnovejšega napada podmornice nam kaže, koliko je vredno angleško-francosko nadzorstvo s tolikerimi ladjami, ki niso mogle doslej niti dognati, kdo je prav za prav zagonetni napadalec v Sredozemskem morju, kaj šele, da bi ga uničile ter iztrebile, kakor so dobile povelj!

Japonsko-kitajska vojna.

Društvo narodov in nezaslišano postopanje Japonske na Kitajskem

Osemnajsto redno zasedanje Društva narodov v Ženevi je tokratni predsednik indijski bogataš Aga Khan zaključil dne 5. oktobra zvečer. Seje so odgodene na nedoločen čas. Sklenjeno je bilo, da se lahko Društvo narodov vsak čas skliče na željo 23 članskega odbora, kateri se peča z japonsko-kitajsko vojno. Na zadnji seji Društva narodov je bila sprejeta resolucija, katera vsebuje obsodbo nastopanja Japonske napram Kitajski soglasno, samo Poljska in Siam sta se vzdržali glasovanja. Omenjena resolucija je vse, kar je storilo Društvo narodov za izmirjenje med Kitajci in Japonci. Zastopniki držav, ki so članice Društva narodov, so se lepo mirno razšli in bodo najbrž čakali na zopetni vpoklic, dokler ne bodo Japonci odtrgali od Kitajske toliko, kolikor jim bo za enkrat prijalo.

Edini branitelj Kitajske je Amerika

Združene ameriške države so se držale doslej načela, da se niso vmešavale v svetovno politiko brez prav posebne potrebe. Nezaslišano pokončevanje Kitajske od strani Japoncev pa je že izzvalo potrpežljivost ameriškega predsednika Roosevelta. Roosevelt je imel zadnje dni v Čikagi velik političen govor, za katerega se zanima ves svet. Predsednik je izjavil, da bo Amerika prisiljena posegla v svetovno politiko, ker je to zahteva vseh držav, katere si želijo mir. Predsednik Roosevelt je dalje ostro obsodil države, katere so vladane na fašistični ter komunistični podlagi, ker zavajajo svet neprestano v vojno nevarnost. Edina odpomoč zoper fašistično in komunistično zlo bi bila združitev vseh demokratičnih držav, ki še danes predstavljajo največjo svetovno silo. Ta spojitve bi bila najboljše strašilo za fašiste in komuniste, kateri so največji sovražniki svetovnega miru.

Vsaka slovenska hiša dopisuje na dopisnicah Sv. Cirila in Metoda. — Na vsaki pošti samo en dinar

Po tem Rooseveltovem govoru je ameriško zunanje ministrstvo uradno razglasilo, da smatrajo Združene ameriške države v japonsko-kitajskem sporu Japonce kot napadalce in se bodo pridružile resoluciji Društva narodov, ki je obsodila nastop Japoncev ter bodo storile vse, da bodo osigurale svetu mir.

Amerika je bila doslej glavni odjemalec japonskega blaga. Kakor je razvidno iz govora predsednika Roosevelta in iz izjav ameriškega zunanjega ministrstva, bodo Američani začeli japonsko blago bojkotirati. Bojkotu Američanov se bodo sigurno pridružili Angleži, ki so rabili in kupovali za svoje kolonije zelo mnogo od Japonske.

Japonska se bliža z uničevanjem kitajskega življa in imetja splošnemu osovraženju, kakršnega je bila pogubonosno deležna med svetovno vojno Nemčija.

Kaj so dosegli doslej Japonci na Kitajskem?

Po dvomesečni vojni so zasedle japonske čete pet severno-kitajskih pokrajin v obsegu 500.000 kvadratnih kilometrov. Zasedeno ozemlje je tolikšno kakor Nemčija. V petih zavojevanih pokrajinah živi 77 milijonov Kitajcev. S tem, da so japonske čete očistile pet provinc kitajskega vojaštva, so že dosegle svoj prvotno nameravani cilj. Srditi napadi Japoncev na Šangaj in bombardiranje drugih kitajskih največjih mest so za Japonce le bolj postranskega pomena in bi naj prisilila kitajsko vlado, da bi pristala na osamosvojitve kitajskih severnih pokrajin pod japonskim pokroviteljstvom ter nadvlado. Z rušenjem mest pa zasledujejo Japonci še drug cilj, namreč, da bi onesposobili Kitajsko za oboroževanje, ker bo morala šteti težke milijone za obnovo svoje dežele in za oboroževanje ne bo preostalo mnogo denarja, kar bo prišlo pozneje

kdaj zopet Japoncem v prid, ako bi dobili nove »skomine« ...

Gospodarsko ozadje japonske ofenzive

Čeravno so se ustavile pred Šangajem japonsko-kitajske fronte in so se omejili tamkaj boji na trdovratno vojskovanje v strelskih jarkih, se je vojno gibanje Japoncev v severni Kitajski razgibalo z novim ciljem. Na severu so izvojevali Japonci nekatere pomembne uspehe, od katerih je najvažnejši zavzetje mesta Tetschau. Tetschau leži prav na meji pokrajin Hopej in Šantung. Prvi oddelki japonske vojske so že na ozemlju Šantunga, ki je ena najbolj bogatih kitajskih provinc (pokrajin). Po gibanju nove severne japonske ofenzive je njen cilj Šantung.

Šantung sega s polutokom istega imena daleč v Rumeno morje in ni bogznaj koliko oddaljen od glavne japonske kolonije Korea in znane mandžurske luke Port Artur. Japonci so že davno vsa svoja prizadevanja osredotočili na Šantung radi za Japonsko najvažnejše lege. Polutok Šantung je Japonska zasedla že leta 1922, a ga je morala na zahtevo Amerike zopet izprazniti. Leta 1928 so napravili Japonci ponovni poskus zasedbe, ki se je izjalovil radi mednarodnih ugovorov. Že v vojaškem oziru bi bil Šantung za Japonce največjega pomena, še bolj odločujoči pa so gospodarski in politični nagibi.

Šantung je najbolj gosto obljudena kitajska pokrajina, katera šteje 50 milijonov prebivalcev. Zemlja je izredno rodovitna in to dejstvo pride za Japonsko posebno v poštev. Treba še naglasiti, da je provinca Šantung nepregledno bogata na premogu, rudah in sirovinah, katere so potrebne japonski industriji.

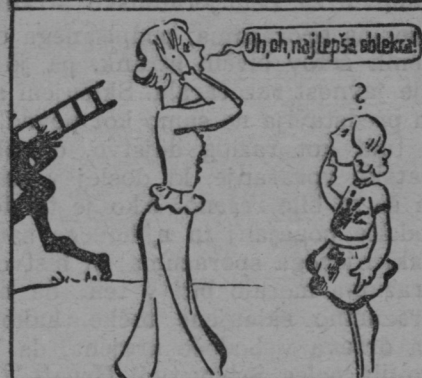
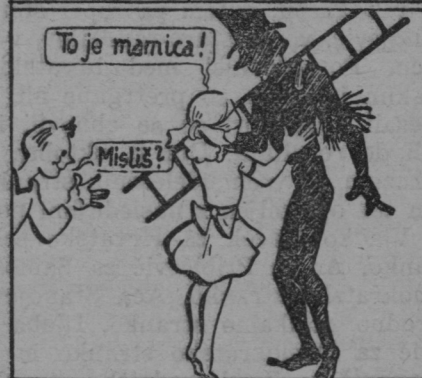
Skozi vso deželo pelje leta 1894 zgrajena železnica, katera je dolga 400 km in veže najbolj oddaljeni točki: pristanišče Tsingtau in prestolico Tsinanfu. Kdor ima to železnico, ne razpolaga samo s pokrajino in s stalnimi viri dohodkov, ampak ima tudi dohod do najbogatejših zalog premoga ter rud, ki čakajo na izkoriščanje.

Skupna fronta svobodomiselstva. Lažno svobodomiselstvo ima svoje pristaše med liberalnim meščanstvom in marksističnim delavstvom. Svoj čas sta ti dve organizaciji marsikoli vsaka svojo pot: svobodomiselni meščani (marksisti jih imenujejo buržuje) za se, materialistični socialisti in komunisti za se. Ker pa so bili napadi enih in drugih naravnani v isto smer: proti Bogu, veri in cerkvi, so se zbrali v skupno fronto. Prevladujoče sovraštvo zoper Boga in cerkev je zasulo isto brezdno, ki se je po nauku odprlo med kapitalizmom in marksizmom. Laži-svobodomiselni kapitalist je z antikristovskim poljubom poljubil komunista ter mu ponudil bratsko roko v boju zoper Boga. Komunista je ta poljub hinavsko vrnil ter ponujeno roko svobodomiselnega brata sprejel. Na kongresu svobodomiselnicev v Pragi leta 1936 so buržujski liberalci in proletarski komunisti ustvarili skupno svobodomiselno mednarodno fronto. Ta fron-

SLOVENSKI DIJAŠKI!

Kupujte šolske potrebščine v narodni trgovini — Tiskarni sv. Cirila v Mariboru in Ptuj!

Dimnikar prinaša srečo

Nič ne škodi, pravi modra teta,
dimnikar prinese srečo, če je
v hiši

SCHICHTOVO
MILO
JELEN

PO KATOLIŠKEM SVETU

Cerkev in šola. V Zedinjenih državah Severne Amerike državne šole ne dajejo verskega pouka. Ako hočejo starši oskrbeti svojim otrokom versko vzgojo, jih morajo poslati v verske šole, ki so zasebne in ki jih vzdržujejo župnije. Nedavno je sv. Oče sprejel v avdienci 200 učencev katoliških župnijskih šol v Zedinjenih državah. Pohvalil je vnemo ameriških katoličanov, ki z velikimi žrtvami gradijo in vzdržujejo verske šole. Ako kje takšnih šol še ni, naj bi se tja sporočila papeževa želja, da se tudi tam ustanovijo verske šole. »Povejte vsem,« tako je nadaljeval sv. Oče, »da papež prizna župnijski šoli isto veljavo kot župnijski cerkvi. Če bi moral v konkretnem — danem — slučaju se odločiti, ali naj se prej zida šola ali cerkev, bi se težko odločil. Na eni strani je treba reči: Najprej cerkev. So pa tudi važni razlogi, ki bi mogli dati časovno prednost šoli. Saj krščanska šola uči otroke, kaj je cerkev, ter vodi otroke v cerkev.«

ta se udejejuje po vseh državah, tudi v naši državi, posebej v Sloveniji opažamo njeno delovanje. Blagoslov pa prihaja iz centrale brezbožništva: iz boljševiške Moskve.

Boljševiški koledar. Boljševiškim brezbožnikom hudo udarja v nos štetje let od Kristusovega rojstva. Ker ne verujejo ne v Boga ne v Kristusa, jih vselej zazebe okoli brezbožniškega srca, ko morajo vzeti za podlago štetja let stari krščanski način, ki so ga sprejeli vsi kulturni narodi. Tekom zgodovine so bili sicer mnogoteri poskusi, da bi se vpeljalo drugo štetje let. Tak poskus je n. pr. napravila francoska revolucija. vsenemški nacional

ni pokret itd. Toda vsi ti poskusi so popolnoma propadli. Ista usoda čaka tudi boljševiško koledarsko preosnovo. Boljševiki bodo začeli štetje let z oktobersko boljševiško revolucijo leta 1917, torej je letošnje leto označeno s številko 20. V boljševiškem koledarju tudi ni prostora

za krščanske praznike, nedelje in svetnike. Sobota se bo imenovala Lenin, nedelja Stalin itd. Trocki kot opozicionalec za zdaj še ne spada v Stalinov koledar. Sicer pa imajo boljševiki na razpolago dovolj rabljev in krovokov, s katerimi lahko napolnijo svoj koledar.

Iz drugih taborov.

O čem so se sporazumeli?

Dolgo časa so se vršila pogajanja med hrvatskim in srbskim delom Združene opozicije. Javnost je ta pogajanja zasledovala z zanimanjem, ker je pričakovala, da bodo pripomogla k rešitvi hrvatskega vprašanja. Razgovori so bili prekinjeni, podoba je večkrat bila, da se bodo sploh prenehali. Enkrat je delal težave dr. Maček v Zagrebu, potem pa zopet stari Aca Stanojevič, vodja staro-radikalov, v Knjaževcu. Posredovalci med hrvatskim in srbskim taborom so pretrgane niti zopet zavezali, razgovori so se obnovili in dovedli do rezultata. Dne 8. oktobra je bil sporazum od vseh udeleženih strank odobren ter opremljen z naslednjimi podpisi: dr. Vladko Maček za Hrvatsko seljačko stranko, Adam Pribičević za Samostojno demokratsko stranko, Aca Stanojevič za Narodno radikalno stranko, Ljuba Davidović za Demokratsko stranko in Jovan Jovanović za Zemljoradniško stranko.

Vsebina sporazuma, podpisanega od navedenih šefov bivših strank, pa je taka, da je javnost razočarala. Sklenjeni sporazum predstavlja ne samo kot povod, marveč tudi kot razlog dejstvo, da obstoja hrvatsko vprašanje, ki doslej v naši državi še ni bilo rešeno. Ako je to dejstvo izhodišče pogajanj in njihovega sadu, to je, sklenjenega sporazuma, bi bistvo tega sporazuma moralo biti v tem, da navede sporazumno sklenjene točke, kako bo naša država v bodoče urejena, da bi zadovoljila poleg Srbov tudi Hrvate. O tem vprašanju, ki je poglavitno vprašanje, pa ni v sporazumu niti besede. Vsaka izmed strank, ki so sporazum podpisale, bo ostala pri svojem programu o državni uredit-

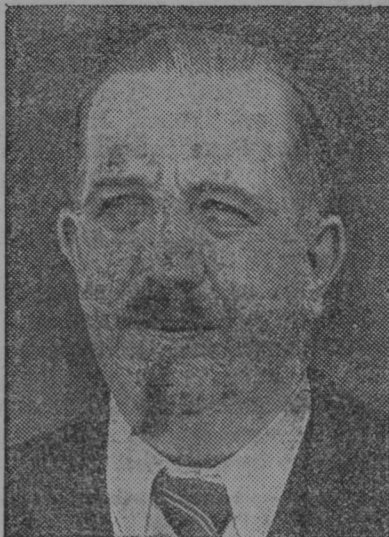
Largo Caballero, bivši rdeči ministrski predsednik v Španiji, katerega so zadnje dni povsem odstavili in ga hoče rdeča vlada v Valenciji izročiti ljudskemu sodišču.

vi: dr. Maček pri svojem, Aca Stanojevič pri svojem itd.

O čem pa so se sporazumeli? O tem, kaj bi zahtevali, ako bi se jim poveril sestav vlade. Ta vlada bi — kajpada sporazumno s krono, saj sporazum priznava, da v Jugoslaviji vlada kralj Peter II. iz dinastije Karadjordjevičev, do čigar polnoletnosti izvršuje kraljevo oblast namestništvo — ukinila ustavo, ki jo je diktatura 3. septembra 1931 oktroirala (vsilila). Oddaljujoč se od načela absolutne demokratičnosti in parlamentarnosti, ki ga sporazum v prvem svojem delu tako slovesno poudarja, bi ta vlada oktroirala novo začasno ustavo, oktroirala nov volilni zakon ter izvedla volitve v konstituanto (ustavotvorno skupščino). Ta skupščina bo potem sprejela novo ustavo s takšno večino, v kateri bo večina hrvatskih, večina srbskih in večina slovenskih narodnih poslancev. Gospodje od opozicije so se torej dogovorili med seboj, da bodo državni udar, izvršen 6. januarja 1929, ki je ukinil ustavo ter uvedel diktaturo, odpravili in popravili z novim državnim udarom, posnemajoč star recept izganjanja hudiča z Belcebubom. Dogovor o samem postopku brez dogovora o načinu bodoče državne ureditve bi mogel, ako bi se njegove zahteve udeležile, dovesti državo v neko megleno negotovost.

Protinarodno politiko

očita »Jutro« bivši SLS. Ob 20 letnici smrti dr. Kreka trdi, da nekdanja SLS ni nikoli imela smisla za velika narodna vprašanja ter da je njena politika imela protinarodni pravec. Kolikor besed, toliko neresnic. Zgodovina spričuje resnico. In resnica je ta: pred svetovno vojno je bila slovenska liberalna (narodno-napredna) stranka v kranjskem deželnem zboru celo desetletje tesno zvezana z nemškimi baroni in drugimi Nemci ter delala politiko

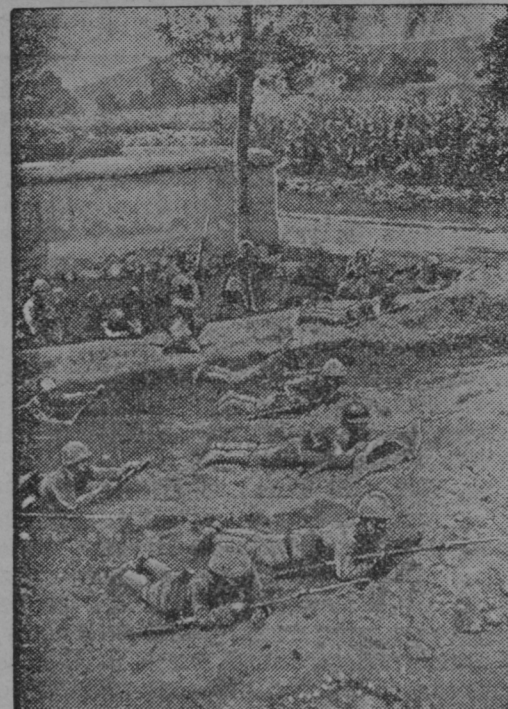
Leon Jouhaux, glavni tajnik francoske delavske strokovne zveze, hoče pooprstiti opozicijo proti Chautempsovi vladi.

Škoti v severni Angliji so zelo močni ljudje. Pri njih je razširjen narodni šport. Na sliki vidimo orjaškega škota, kateri se vežba v metanju lesenega droga.

Kitajski metalec ročnih granat.

Slika napada japonskih pešcev.

proti slovenskemu ljudstvu. Znani protivnik in preganjalec slovenstva deželni predsednik nemški baron Hein je vžival obrambo in pomoč slovenskih laži-svobod-

domislecev in naprednjakov. Tak je bil narodni pravec slovenske liberalne politike in tak je bil smisel slovenskih liberalcev za velika narodna vprašanja!

Osebne vesti.

Proslava 60 letnice lavantinskega prošta g. dr. M. Vraber. Zadnje nedeljo sta proslavila 60 letnico lavantinskega prošta dr. M. Vraberja najvažnejša zavoda ob naši severni meji: Tiskarna sv. Cirila in Spodnještajerska ljudska posojilnica. Obe ma načeljuje g. jubilan po smrti rajnega prošta dr. M. Mateka. Ob pol dvanajstih dopoldne je bila v sejni sobi Spodnještajerske slavnostna seji načelstva in nadzorstva. Predsednik nadzorstva g. monsignor J. Vreže je g. proštu in predsedniku jubilanu pristrčno častital in se mu je zahvalil za njegovo delo s prošnjo, da bi posvetil še tudi zanaprej svoje moči procvitu zavoda, kateri je že storil toliko dobrega za obmejne Slovence. Po seji je bilo kosilo v Tiskarni sv. Cirila. Tam so izrekli najvišji zastopniki cerkvene oblasti jubilanu častitke z zahvalo za njegov trud za porast tiskarne. Pristrčne proslave v tiskarni se je udeležil prevzvišeni g. škof dr. Tomažič s kapituljem, mestni župan ter podžupan, oba glavarja, bivši oblastni predsednik dr. Leskovar, predsednik Prosvetne zveze dr. J. Hohnjec in še več drugih. Brzobjavne častitke sta poslala g. notranji minister dr. A. Korošec in ban dr. M. Natlačen, ki se radi nujne zaposlenosti drugod slavnosti nista mogla osebno udeležiti.

Duhovniške vesti. Postavljeni so bili gg.: Alojz Ocvirk, kaplan v Cirkovcah, za provizorja župnije Gotovlje; p. Konstantin Ocepek, župni upravitelj pri Sv. Vidu pri Ptujju, za upravitelja župnije Ptujjska gora; p. Karel Jelušič, kaplan pri Sv. Petru in Pavlu v Ptujju, za upravitelja župnije

Sv. Vid pri Ptujju; Ivan Bombek, I. kaplan v Slov. Konjicah, in Vincenc Frangež, semeniški duhovnik, za prefekta v kn.-šk. dijaško semenišče v Mariboru; Ivan Kodrič, kaplan v Pišecah, za provizorja istotam. — Nastavljeni so bili gg.: Ivan Kupčič-Petin, bivši župnik pri Sv. Danielu nad Prevaljami, za kaplana v Cirkovcah; Jaroslav Kotnik, novomašnik, za kaplana pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju; p. Alojzij Horvat, minorit, za kaplana pri Sv. Petru in Pavlu, in p. Jozafat Jagodič, minorit, za kaplana pri Sv. Vidu pri Ptujju. — Prestavljeni so bili gg. kaplani: Iv. Bombek iz Slov. Konjic (I.) v Guštanj z delokrogom prefekta v kn.-šk. dijaškem semenišču v Mariboru; Ludovik Duh iz Marenberga k Sv. Juriju ob Ščavnici (II.) z delokrogom v Mariboru; p. Božidar Glavač, min. duhovnik, od Sv. Petra in Pavla v Ptujju na Ptujjsko goro; p. Inocenc Kučnik od Sv. Vida pri Ptujju (II.) k Sv. Petru in Pavlu v Ptujju in p. Viktorin Šivavec, kapuc. duhovnik, od Sv. Lovrenca na Dravskem polju v Marenberg.

Župnijski izpit so napravili v Mariboru: g. Jurij Guzej, kaplan v Žalcu, g. Franc Horvat, provizor v Vel. Dolencih, g. Ignac Paluc, kaplan na Bizeljskem, g. Josip Petrovič, kaplan pri Sv. Trojici v Halozah, g. Alojzij Sunčič, kaplan v Škalah pri Velenju, g. Josip Varga, provizor pri Sv. Jurju v Slov. Krajini in g. Alojzij Žalar, dušni pastir v Hrastniku.

Na knezoškofijsko bogoslovno učilišče v Mariboru se je za prihodnje šolsko leto vpisalo 68 gojencev, in sicer v I. letnik 10, v II. letnik 13, v III. letnik 17, v IV. letnik 14 in v V. letnik 14.

Nesreče.

Skoro cela naselbina se zastrupila z gobami. V Mariboru so tako zvane Dajnkove barake, po katerih prebivajo najbolj

Vzgoji svojega otroka tako, da zjutraj, zlasti pa zvečer čisti zobe!

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

revni. Delavčeva žena Marija Kmetič se je podala v gozd nad Tri ribnike, odkoder se je vrnila s polno košaro gob. Nekaj gob je pripravila svojim za večerjo, en del je podarila svoji prijateljici Elizabeti Kolar, preostanek je razprodala. Strupene gobe je zavživalo 14 ljudi in vsi so v noči več ali manj oboleli na zastrupljenju. Od 1 zastrupljenih so drugo jutro osem prepeljali reševalci v bolnišnico, kjer so jim izprali želodec in so jim oteli življenje s protisredstvi.

Železničar hudo ponesrečil na tiru. V Mariboru na glavnem kolodvoru je hudo ponesrečil 32 letni železničar Alojzij Podlessek. Ko si je zataknil levo nogo med dve tračnici, se je stisnila kretnica in ta je zlomila Podlesku dvakrat levo nogo in mu zmečkala peto na njej. Ponesrečenega so oddali reševalci v bolnišnico.

Huda nesreča brezposelnega pekovskega pomočnika pod vagonom osebnega vlaka. Na kolodvoru v Špilju se je zgodila huda

Ruski raziskovalci se vernega tečaja na ledeni plošči

Dolgo časa je že od tega, kar so si Rusi uredili svojo severno postajo na plavajoči ledeni plošči. Četvorica raziskovalcev te postaje, šef Papanin, radiotelegrafist Krenkel, poznavalec vod širšov in zvezdoznanec ter znanstvenik vede magnetičnih pojavov Fedorov, je v tem času izvršila ogromno znanstveno delo. V času od 21. maja do 20. avgusta je njihova ledena plošča prepotovala 530 km v krivuljasti črti. Njena povprečna brzina je znašala 6 km v 24 urah. V ravni črti je opravila plošča 395 km v jugovzhodni smeri. Ta njena glavna smer pa se je več-

Zakopano zlato.

Gradišnikova domačija je na pohorski strani. Tu gospodari mladi Tine.

Odkar je pred nekaterimi tedni našel v skrinji pod streho staro pisanje, ne najde in ne najde miru. Kar kri mu je razburkalo, da se mu plazi ko strup po žilah in mu pač ne da in ne da miru. Pa najsi si tudi stokrat pravi: »eno ali dve kolesci imaš preveč v glavi«, najsi se sam zmerja in za nos vlačič, češ: »seveda, milijonar boš postal!«, vse ne poma-ga nič.

Kriva je gotovo Rozika, Mrdavsova, krčmarjeva na vasi; ta ga podpihuje in mu trobi na ušesa, da so mu vsa polna od tega zakopanega zaklada. Škoda, da ji je kaj pravil!

Pa no! Morda pa je le kaj resnice na tem. Saj ve vsak otrok, da je bil tam gori, kjer je zdaj kapelica, v starih časih utrjen grad, odkoder so se zaganjali vitezi s svojimi hlapci v dolino na cesto, da so prežali na popotne trgovce in jim plenili, kar so vozili s seboj.

Ded mu je tudi tolikokrat pripovedoval o zakladu, ki ga je vitez Urh, zadnji svojega rodu, zakopal v hodniku pod zemljo, ki je v tistih časih vezal grad z Gradišnikovo domačijo.

Tudi danes je čepel Tine pod streho pri stari skrinji in pobožno gladil papir z obledelim pisanjem, ki ga je napol razbral in le malo ali nič razumel.

Bog ve, kdo ga je napisal!

Da je bilo Gradiško v davnih časih graščinsko in da je moral Gradišnik to in ono dajati grajskim, to je že stalo na papirju.

In še to, da je vitez Urh vse naplenjeno zlato zakopal v hodniku pod zemljo, da bi živa duša ne mogla do krivičnega denarja, ki se ga je držalo toliko krvi.

»Toliko je tega zlata, da bi berača storilo za največjega bogatina pod božjim soncem,« je bilo napisano. »Ali je prekleto zlato. Zato se je vitez Urh pokoril in je s svojimi golimi rokami postavil iz kamenja, ki ga je nabral iz porušene graščine, kapelico, naj bi vsakdo, ki pride v njo, pomolil očenaš in zdravamarijo za mir in pokoj njegove uboge duše.«

Tine je strmel pred se.

Da, taka je pravljica o kapelici na gori. Zakaj bi ne bilo res tudi to, kar je zapisano o zakladu? Zopet ga je prevzelo.

Seveda je res! Le tega ne ve nihče, kje je oni podzemski hodnik. Tu na Gradiškem je moral biti en kraj, saj sem dol je bil izpeljan, da so grajski mogli bežati, če so bili v stiski.

Morda pa se je že udrl? Bog ve.

nesreča, koje žrtev je postal 25 letni brezposelni pekovski pomočnik Anton Ljubec iz Maribora. Ljubec se je vtihotapil na mariborskem glavnem kolodvoru pod vagon večernega osebnega vlaka proti Gradcu. Srečno se je pripeljal na železju pod vozom do Špilja. Tamkaj je poskušal, preden se je vlak ustavil, izmotati se na levo stran izpod vagona. Zgrabile so ga nekoliko nižje pritrjene stopnice, voz ga je vlekel nekaj metrov naprej in ga je hudo razmesaril. Nesrečnež ima polomljenih več kosti in stisnjen prsni koš. Na krike ponesrečenega so mu prihiteli na pomoč železničarji, cariniki in policisti. Iz njegovih daleč naokrog razmetanih papirjev so dognali, kdo je. Zakaj se je Ljubec skrtil pod vagon, ni mogel več povedati in so ga prepeljali v obupnem stanju v bolnišnico Rdečega križa v Wagno.

Pojasnen vzrok smrti. Zadnjič smo poročali, da je bila najdena pri Limbušu ob cesti mrtva 58 letna posestnica Pavla Čeh iz Vrhovdola pri Limbušu. Ljudje so govorili o nasilni smrti in radi tega je bilo odrejeno raztelesenje. Sodna komisija je dognala, da je zadela Čehovo srčna kap.

Strašna smrtna nesreča otroka. Pri posestnici Mariji Lampreht na Činžatu nad Falo se je igral v kuhinji štiriletni sinko Alfonz. Stara mati je kuhala kavo za večerjo, mati je bila zaposlena z delom nekje zunaj. Fantek je prevrnil po sebi dva litra vrele kave ter se je tako hudo opek, da je čez par ur umrl v groznih bolečinah.

Avtomobil zdrčal v potok. V gostilni Petra Kovača v Vuhredu so obhajali vinsko trgatev. S te veselice se je vračal v noči domov v skoro čisto novem avtomobilu z manjšo družbo Anton Böhm, lesni trgovec v Vuhredu. Blizu doma je zdrčal avto po strmini v Vuhredški potok, kjer se je karoserija precej poškodovala. Hujše poškodbe je dobil oče avtolastnika, drugi so odnesli iz nesreče samo praske.

Z motornim kolesom ob cestni kamen. Drago Horvat, 25 letni mehanik, je zadel na ostrem ovinku na cesti med Črno in Mežico z motornim kolesom ob obcestni

žene zamorejo po večkratni nosečnosti z dnevno uporabo pol kozarca naravne

FRANZ - JOSEFOVE

grenčice, užite na tešč želodec, doseči lahko izpraznjenje črevesja in urejeno delovanje želodca.

FRANZ - JOSEFOVA

voča — je davno preskušena, najtopleje pripočana in se dobiva povsod.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

kamen. Padel je s kolesa in so ga oddali v nezavestnem stanju v bolnišnico.

Avtomobilist zavezil med živino. Na cesti iz Maribora proti Sv. Kungoti je zapeljal avtotaksler Miroslav Riedl s svojim avtomobilom v čredo krav in povozil dve telici. Živina je last grofice Pachta.

Starka se zadušila v dimu. V Brebrovniku pri Ormožu so našli v kamri zadušeno 68 letno občinsko reva Ano Lesničar. Ženska je bila že nekaj dni bolna. Z gorečo svečo v roki se je zgrudila in se je vnela slama njene postelje. V dimu se je starka onesvestila ter zadušila.

Pri padcu iz vlaka si zlomil nogo. Iz vlaka je padel in si je zlomil levo nogo Josip Podkrajšek, 24 letni dninar s Ponikve.

Kolesa voza so mu šla preko trebuha. Ivan Zalokar, desetletni posestnikov sin iz Podpeči, je padel pri Jurkloštru pod voz in so mu šla kolesa preko trebuha. S hudimi notranjimi poškodbami so ga prepeljali v bolnišnico.

Grozen prizor za gledalce. V Trbovljah na Limbergu se je splazila šestletna Anica Flis skozi ograjo na žično postajo. Tamkaj tečejo vozički tako nizko, da se je otrok z lahkoto oprijel enega in že je zdrčal z njim naprej. Prestrašeni drugi otroci in gledalci so klicali Anici, naj se spusti na tla, a je to storila šele po otrpenju rok iz višine 30 metrov. Pri padcu na tla si je zlomila samo levo nogo in se popraskala po obrazu, sicer se ji ni zgodilo nič hudega.

Mrtvega so našli v hlevu. V Šenčurju na Gorenjskem je kahal žganje Janez

Jarc. Pri Jarcu se je nakresal vročega žganja Franc Kordež. Na večer se je podal spat v Jarčev hlev, kjer so ga našli drugo jutro mrtvega. Ležal je z obrazom na zobeh. Ni gotovo: ali se je zadušil, ali je zakrivila njegovo smrt preobilica žganja.

Smrtna nesreča pri klanju prašiča. V Pavli vasi v Mirenski dolini na Kranjskem je spodrsnil nož zadnjo soboto pri klanju prašiča posestniku Francu Uriglju, ki se je udeleževal kot klavec živine. Nož je zadel dobrega moža v levo nadlaket in je izkrvavel. Zapušča ženo in tri otroke.

Razne požarne nesreče. Pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu je izbruhnil krog šeste ure zjutraj ogenj v župnijskem gospodarskem poslopju. Na pomoč prihiteli ljudje so oteli župnišče, iz gorečega poslopja so rešili živino, svinje in kokoši. Zgoreli sta krma ter slama. Škode je za dobrih 30 tisočakov, zavarovalnina znaša komaj 10 jurjev. Ogenj je bil sigurno podtaknjen, ker so videli tik pred požarom, kako jo je ubral iz poslopja neznan stepuh, ki je tamkaj prenočeval brez župnikove vednosti. — V boštanjskem gradu pod Grosupljem, ki je last barona Lazzarini, je izbruhnil ogenj v šupi, v kateri je bilo pet vagonov sena in otave. Goreti je začelo naenkrat na več mestih, kar je jasen dokaz, da gre za požig. Gasilci so preprečili, da se podtaknjen ogenj ni razmahnil na sosednja gospodarska poslopja in na podružno cerkev sv. Martina.

Razne novice.

Gasilska šola v Mariboru. Mariborska gasilska četa bo začela čez zimo prirejati za strokovno izobrazbo ter izvežbanost v gasilstvu tečaje. Na ta način bi se izšolalo okoli 600 gasilcev s področja žup ob severni meji.

Stari obrambni stolp v Mariboru bo popravljen. V našem listu smo poročali, da je zadela pred nedavnim požarna nesreča mariborski stari obrambni stolp ob Pristanu. Vnele so se v njem nakupičene stare cunje ter papir, izbruhnil je požar, kateri je uničil ostrejšje stolpa in je ostalo

Tedajci se je zdrzil. Zagnal je pisanje v skrinjo, jo zaprl in zaklenil, ključ pa vtaknil v žep. Pri tem se je spomnil, kolikokrat ga je podil rajni oče s podstrešja, ko je že kot deček najrajši čepel kje na samem in se vdajal sanjam ali pa požiral kako branje, če ga je kje našel! Če je le mogel, je ušel sem gor in premetal vso skrinjo. Ko nič ni pomagalo, je napravil oče veliko ključavnico na skrinji, ključ do nje pa je zaklepal v svoji kamri.

Zdaj je minulo že leto dni, kar mu je oče umrl, in Tine je Gradišnik.

»Zdaj je, kar je!« je menil napol zagrenjeno, napol trmasto, ko je cokolal po stopnicah dol. »Karkršen sem, tak pač sem. Na zunaj skaza, na znotraj skaza!«

Saj s tem se je začelo: kar mu je lice tako skazilo, ni imel več veselih dni. Ko mu je bilo šest let, je padel na koso; uhelj mu je pobralo in razklalo lice, da bi bil skoraj izkrvavel. Rano mu je zdravnik zašil, uhelj je ostal krmiljav, ali brazgotina na desni mu še zdaj kazi obraz, čeprav je minulo od tistih mal dvajset let.

V šoli so ga klicali: uheljček muheljček. Če je kam prišel, so ga milovali: »Moj Bog, ubogi pobič!« Marsikdo si je še norce storil, ne da bi pri tem kaj pomislil. Ali Tine je vse to huje občutil, kakor so ljudje mislili, in je raste in zraste in postal boječ in nekoliko čudaški.

Danes je imel zopet svoj kisli dan. Koj včasih ga je tako prijelo, da je bil ves potr. Kar čudno se mu je zdelo, da more sonce tako veselo sijati, kakor sije, da se trate smeji in okenca poredno mežikajo.

Razjezil se je. Zmeraj je tako! Tuhta in tuhta in tuhta kje v kakem zadohlem kotu, da se mora potlej kar čuditi, ko pride spet na sonce in vidi, kako svetel in lep je božji dan. Potem mu že za nič več ni in še sebi samemu je na poti... seveda, kaj čuda, če tedaj človek kako stori, da ga je pozneje sram... pač pri Mrdavsu čepi in kvarta z delavci, ki novo cesto gradijo, in jim za pijačo daje in z njimi popiva in kroli, toliko da je kaj krika in vika — človek v takem vsaj svojih misli ne čuje...

Vesel je — pa še kako! —, če mu Rozika lepo besedo vošči, čeprav je ta tudi taka — ah, kaj! Piši me v uho vse vkup!

Pobral je kladivo in stopil v klet. Po stenah je tolcljal... nič... nikjer nič... povsod isti zamolki odmev; potem še po tleh.

Zgoraj v kuhinji sta se dekli spogledovali; čuli sta gospodarja, ko je šel v klet.

»Kaj pa je zdaj to?« je sklenila Barba roke. »Pri belem dnevu in še na praznik ti po kleti tolclja. Saj pravim, da ga vedno bolj meša... na, na, poslušaj!« je majala stara z glavo.

Tine je vtem nehal. Tu ali tam se mu je zdelo, da bobni votlo; ali ko je znova potrkal, ni bilo nič.

krat spremenila. V glavnem potrjuje ta smer prejšnje domneve, da silijo polarni morski toki proti Grenlandskemu toku. V zadnjem času je plošča oddaljena kakšnih 600 km od tega morja. Člani severne postaje so uredili dve pristajališči za letala. Ledena plošča je dovolj trdna, da more prenesti letala ekspedicije Ševeleva. V njenem območju znaša temperatura ta čas sedem stopinj pod ničlo.

Stodevetletni turisti

Tojširo Ito, najstarejši Japonec, je praznoval svoj 109. rojstni dan na vrhu najvišje japonske gore, ugaslega ognjenika Fudžijama, kamor je vodil skupino turistov. Ko je prišel na vrh

samo še razpokano golo zidovje. Lastnik stolpa g. Reiser iz Pekar bo stolp zopet popravil in mu bo dal prejšnje lice. Popravila bodo stala precejšnje vsoto.

Blagoslovitev banovinske kmetijsko-gospodinjke šole v Svečini. Banovinska kmetijsko-gospodinjka šola v Svečini bo blagoslovljena 18. oktobra ob pol desetih predpoldne.

Ugotovitev. Zadnjič smo prinesli poročilo o obravnavi, v kateri so bili obsojeni Fr. Rupnik in njegovi pomagači. Pri ponarejevanju udeleženi Franc Greif ni posestnik v Račah, ampak je doma v Sp. Hočah pri Mariboru.

Po dveh mesecih naplavljen truplo. Pri Sv. Marku niže Ptuja je naplavila Drava truplo mlajše ženske, v kateri so prepoznali 28 letno Marijo Senčar iz Št. Janža. Senčarjeva je zginila pred dvema mesecema.

Blasnikova »Velika Pratika« za leto 1938 je izšla in se razpošilja za ceno 5 din za vsak komad. Naročila na tiskarno J. Blasnika nasl., Ljubljana, Breg št. 10—12, in se dobi tudi v trgovinah. To je najbolj priljubljeni in najbolj razširjeni slovenski ljudski koledar že od nekdanj. 1447

Sanatorij v Mariboru, Gosposka 49, tel. 23-58, je najmoderneje urejen zlasti za operacije. Dnevna oskrba I. razreda Din 120, II. razreda Din 80. Hranilne knjižice se vzamejo v račun. Vodja sanatorija specialist za kirurgijo Dr. Černič. 964

Obžalovanja vredni slučaji.

Vlom v trgovino med opoldanskim odmorom. Maribor je že znan po več najbolj drznih ter večjih vlomih, kateri so bili izvršeni v trgovske lokale med opoldanskim odmorom. Nekaj časa je bil mir pred temi drzneži. Dne 6. oktobra je bil ravno med 12. in 14. uro vlomilec s ponarejenimi ključi na delu v trgovini Platzer v Gosposki ulici. Neznanec, kateremu so morale biti dobro znane hišne prilike, je odnesel 1600 din.

Vlom v stanovanjsko vilo. V Počehovi pri Mariboru so vlomili še neodkriti storilci v stanovanjsko vilo dr. Kokošineka.

Odnegli so perila, zlata in raznih drugih predmetov za 20 jurjev. V notranjost vile so vdrli neznanci s ponarejenimi ključi in deloma s silo. Okradena družina je bila ves dan z doma in so bili drzneži lahko nemoteno na delu.

Hitro v rokah pravice. Zgoraj poročamo o vlovu v vilo dr. Kokošineka v Počehovi pri Mariboru. Mariborska policija je hitro izsledila krivca v osebi 18 letnega Josipa Uranjeka, brezposelnega hlapca iz Frama. Omenjeni je bil aretiran na Glavnem trgu v Mariboru. Našli so pri njem: moško zlato verižico, briljantni prstan, en srebrn prstan in 1025 din gotovine. Zaprti je priznal vlom in izpovedal, da je bil na delu z nekim Cirilom, katerega ne pozna natančneje. Ciril je znani vlomilec Ciril Zavec, ki je najbrž tudi vlomil v Placerjevo trgovino v mariborski Gosposki ulici, kakor poročamo v današnji številki.

Ugotovitve sodne komisije. V zadnji številki smo beležili, da je obležal v vinarstvu v Koških pri Mariboru po pretepu ob priliki kožuhanja s prebito glavo in v krvi 45 letni viničar Alojzij Hladnik s Košakov. Njegovo truplo je bilo razteleseno v mrtvašnici mestnega pokopališča na Pobrežju. Zdravnik je ugotovil, da je dobil Hladnik s topim predmetom več udarcev na desno čelnico. Udarci so zdrobili lobanjo, kar je povzročilo izliv krvi v možgane ter je nastopila smrt radi otrpnjenja možganov. Nadalje je še dokazano, da je bil rajni pred smrtjo davljen, kar je razvidno iz potplutb na vratu. — Josipa Danke, ki je zakrivil Hladnikovo smrt, so predali v zapore mariborskega okrožnega sodišča. Ubiti zapušča ženo in dva neprekrbljena otroka.

Kurji tat jo hudo izkupil. Franc Korpar, 54 letni brezposelni delavec s Pobrežja pri Mariboru, se je podal v noči 5. oktobra kras kure k posestniku Ivanu Ertlu na Zrkovski cesti na Pobrežju. Korpar je svetil krog kurnika v gospodarskem poslopju in to je zbudilo Ertlovega hlapca. Hlapec je bil prepričan, da je že zopet kak požigalec na delu, zato je zagra-

CROATIA BATERIJE

SO
najcenejše
in
najboljše!

bil cepec in vprašal, kdo da je. Presenečeni kurji tat se je skrtil za voz ter čakal, da bi se vzbujeni umiril ter zaspal. Hlapec pa je zamahnil po za vozom čepečem in je zadel Korparja s cepcem na glavo. Udarjeni je planil kvišku in je že hotel pobegniti. Hlapec pa ga je še parkrat udaril po hrbtu, ga podrl in prijel. Orožniška patrolja je tatu na gasilski postaji obvezala, ker je bil ves okrvavljen in nato so ga oddali v zapore mariborskega okrožnega sodišča in od tam v bolnišnico.

Drzna tatvina. Usnjarni Wrentschur v Marenbergu je prodal te dni neki Rudolf V. 60 komadov ovčjih in kozjih kož za 1500 din. Mož se je splazil v noči v skladišče tovarne, ukradel je kože in drugi dan jih je ponudil usnjarni še enkrat v nakup. Drzneža tata so orožniki zaprli.

Brezprimerna podivjanost v pretepu. V Prevaljah je došlo iz neznanega vzroka pred neko krčmo do pretepa, v katerem je podivjal brezposelni sedlar, kateri se je dalje časa tamkaj potikal. Surovina je potegnil nož in je z njim hudo obklal kar celo kompanijo. Gabrijele Guzejevca je prerezal na roki žilo odvodnico, Rudolfu Hribniku žilo odvodnico na vratu, Albinu Breclana je urezal v nogo in mladega Tončija Pučl je zabodel v prsa in mu je ranil pljuča. Najhujše ranjena Pučla in Hribnika so z avtomobilom prepeljali v bolnišnico v Slovenjgradec. Zbesnelo surovino so orožniki koj po opravljenem krvavem poslu prijeli in zaprli.

Mož obstrelil ženo. Gothilf Oestele iz Kaniže pri Št. Ilju v Slov. goricah se je vrnil 8. oktobra zvečer vinjen domov in je

do ognjenikovega žrela, je kot dober turist obiskal vsa majhna svetišča, ki so jih Japonci razpostavili po več kilometrov dolgem robu okoli žrela svoje svete gore

žabji dež

Iz Tarpe na Madžarskem poročajo, da so tam nedavno zopet opazovali nenavadni pojav »žabjega dežja«. Nekaj podobnega so imeli tam že junija leta 1934. Kakor tedaj, so padale sedaj med viharjem žabe iz zraka. Bile so čisto majhne, nič večje nego 1 cm. Odkod jih je prinesel vihar, niso ugotovili. Race so imele z njimi veliko pojedino.

Ali se je hodnik zasul ali pa nikoli ni vodil sem v klet. Bo treba pač na drugi strani začeti.

Koj nato je stopil iz hiše. Zavil je iz vasice mimo Kanca in Rožanka. Pri Kresniku se je naglo obrnil na drugo stran, kajti v durih je stala Micka, te pa rajši ni videl... in njej tudi ni treba videti, da je ves zardel. Še zmeraj ni mogel pozabiti, da mu je bila v lice prijazna, kakor da ga še kar rada vidi, za hrbtom pa se je norčevala, kaj si neki Gradišnikov Tine domišlja, da bi ga ona z njegovim skazenim licem hotela... Konec je bilo in Tine je od tistega dne pogledal ni več; ali bolelo ga je in odtlej ne mara za nobeno dekle. Z Roziko seveda... ampak pri Roziki je drugače: to ni ljubezen, Rozika je pač prijazna, da ji kaj nese in da ji pride čim več gostov v krčmo... Dobro pa človeku kljub temu de, če ti je kdo prijazen, ko si taka reva zaničevana...

Dospel je do zadnje vaške hišice. To je bila Ožboltova kočja. Ožbolt je imel konja in je živel od voznje. Večidel je vozil les, vsaj enkrat na mesec pa sta s konjičem odkimala v mesto po opravkih in kupčijah za bližnje in daljne sosede.

Danes je bil Ožbolt doma, ker je bil praznik sv. Lovrenca, ki so ga v tem kraju častili. Sedel je na klopici pred kočjo in kadil iz pipice.

Tine je le malo s kom rad govoril. Ali Ožbolt je bil taka dobra duša, da se je moral vsakomur prikupiti, in čeprav ni bil dosti starejši od Tineta, je bil mirno možat in resen.

»Ti, to bi bil moral videti!« se je Ožbolt spomnil, ko sta se s Tinetom o tem in onem pomenkovala. »Pod Martincem, kjer ti za novo cesto vrtajo, so našli včeraj grob, šestnajstih mrličev kosti v njem, lepo po vrsti so ležali drug zraven drugega, pa staro orožje in denarje. Iz mesta so prišli gospodje in so dejali, da je grob še iz Kristusovih časov. Premisli, Tine! Dva tisoč let — pa tik pri cesti in živa duša ni vedela za to.«

Tineta je kar streslo.

»Dva tisoč let praviš?« je vprašal, da je kaj zinil, sam pri sebi pa je mislil: Urhovo zlato je komaj štiri sto let zakopano! Moram ga najti in moram!

Ožbolt mu je pravil še marsikaj; povedal mu je tudi, da pride te dni Anica, njegova sestra, domov. Ali Tine ni čul in ni videl več prav, vse misli so se mu zavrtele okoli zakopanega zlata in kar iznenada je bleknil: »Srečno, Ožbolt!« ter odhitel, da se je Ožbolt začudeno oziral za njim.

(Dalje sledi.)

Vse šolske potrebščine

dobite najceneje in najboljše v prodajalnah

Tiskarne sv. Cirila v Mariboru in Ptuju!

bil razburjen. Žena je hotela moža pomiriti, a je dosegla ravno nasprotno! Mož se je žene dejansko lotil. Elizabeta se je končno le rešila iz rok surovine, zbežala je iz hiše in navzdol po hribu. Mož je snel s stene nabito lovsko puško, oddal strel in devet šiber je zadelo bežečo ženo v hrbet. Oestela so orožniki zaprli, ranjeno ženo so spravili v mariborsko bolnišnico.

Po več nego dveh mesecih podlegel poškodbi, katera mu je bila prizadjana s sekuro. V hiši posestnice Elizabete Drevenšek v Račah je prišlo 12. julija do krvavega dejanja. Imenovana posestnica je v razburjenosti v spanju s sekuro hudo ranila duševno zaostalega brata Henrika Lipnik, ker jo je večkrat pretepal, ji grozil in stiskal iz nje zadnje pare. Lipnik si od rane ni več opomogel in je te dni podlegel poškodbi.

Drzen vlom v trgovino v Ptuj. Med opoldanskim odmorom se je splazil zadnji četrtek, 7. oktobra, neki dolgooprstnež s ponarejenimi ključi od zadaj v trgovino ptujske tvrde Alojz Brenčič in je odnesel iz zaklenjenega predala 882 din gotovine. Tat je usel kljub alarmnemu zvoncu.

Nočni roparski napad. Pri Sv. Ožbaltu na Dravskem polju se je zgodil v noči na 8. oktober izredno drzen roparski napad. Živinski prekupec Jožef Malovrh se je vračal krog polnoči proti domu. Na samotnem kraju mu je zastavil pot možki, kateri je imel počrnjen obraz in je zahteval s samokresom v roki denar. Napadeni je ohranil toliko duhaprisotnosti, da je iztrgal tolovaju orožje, je parkrat ustrelil in priklical na ta način pomoč. Po odanih streljih se je napadalec zgubil v noč. Malovrh je imel pri sebi 25 jurjev, ker je sklenil dan popej par kupčij. Roparja zasledujejo orožniki.

Posestnik v noči okraden. Na Ostrožnem pri Celju je obiskal v noči tat posestnika Mlakarja. Odnese mu je 25 kg masti, nekaj slanine, klobas, mesa ter razno posodo.

Žalosten in krvav zaključek družinskih preprirov. V Marijini vasi pri Nadolah v okraju Rogatec se je zgodil 4. oktobra grozen zločin. Zakonca Anton in Marija Mohorko sta bila že 30 let poročena in sta se že dalje časa prepirala. Najhujši spori so bili na dnevnem redu, ko je mošt od šmarnice začel vreti in do časa, ko je bil popit do zadnje kaplje. Omenjenega dne zvečer sta se Mohorkova zopet sprla. Ko je šel mož iz hiše, ga je pričakala v veži razjarjena žena in mu je tako zasadila nož v prsa, da je izdihnil v teku desetih minut. Zakonca Mohorko imata sedem otrok, od katerih je star najmlajši 13 let. Ženo morilko so odvedli orožniki koj po nezaslišanem krvavem dejanju v zapor rogaškega okrajnega sodišča.

Sam je prinesel svoje zločinsko torbo v mlin pravice. Tri leta ječe je odsedel v mariborski kaznilnici radi vloma v železno blagajno ljubljanskega Okrožnega urada 30 letni Štefan Tominec. Imenovani je po poklicu krojač, doma iz Postojne ter pristojen v Ljubljano. Komaj je bil na svobodi in se je pojavil v Ljubljani, že je bilo izvršenih nekaj nepojasnjenih vlomov, radi katerih je bil osumljen Tominec in ga je policija iskala. Drzni vlomilec je kar sam prišel na policijo, kjer je vprašal, kaj da hočejo z njim, ker je zvedel, da se policija zanj zanima. Pa so ga na policiji kar pridržali in so mu dokazali več

Vsi, ki potujete, ne pozabite na novi vozni red!

Veljaven od 4. oktobra 1937

Vozni red v lepi žepni izdaji stane samo 2 Din (po pošti je poslati naprej Din 2.50 v znamkah). Preprodajalci dobijo primeren popust. Naročila sprejema:

TISKARNA SV. CIRILA, MARIBOR.

izvršenih in poskušanih vlomov. V zaporu pridržani očitane mu vlomilske grehe taji, da si jih potrjujejo njegovi prstni odtisi.

1000 kg težek žerjav ukraden. Na Selih pri Lavrici v okolici Ljubljane je bil ukraden iz premogokopa »Orle« 1000 kg težki žerjav ali naprava za prenašanje velikih tovorov iz kraja v kraj. Lastnik rudnika dr. Lovrenčič trpi precejšnjo škodo.

Pod vlak. Na železniškem prelazu v Aleševčevi ulici v Šiški pri Ljubljani je šel pod vlak 48 letni krojač Anton Jakše iz novomeškega okraja. V obup sta ga naglani denarna stiska in živčna bolezen. Rajni zapuščala ženo in tri napol odrasle otroke.

Prosluli razbojnik pobegnil iz kaznilnice. Svoječasni strahovalec Dolenjske tolovaj Jožef Urbanč, ki je bil radi dveh zločinov v Novem mestu obsojen na 25 let, je pobegnil 5. oktobra iz kaznilnice v Nišu. Urbanč je bil prepeljan v niško kaznilnico radi tega, da bi mu bil onemogočen pobeg, pa se je zgodilo ravno nasprotno!

Razkrinkana tatinska družba koles. Ob last je prišla na sled organizirani tatinski družbi koles, ki je pokradla nad 50 koles in je vzdrževala pri Vačah nad Litijo celo delavnico, v kateri so po vsej Sloveniji pokradena kolesa razstavljali in jih prodajali na Hrvaško. Dva od kolesnih uzmovičev iz okolice Vač so vtaknili orožniki pod ključ in bosta že izdala svoje sopomagače.

Slovenska Krajina

Sobota. Smrt v mrzlih valovih Mure. V ponedeljek 4. oktobra se je pripeljala na brod na Petancih služkinja Kovač iz Sobote. Na brodu je bilo več ljudi. Kovač je odložila kolo, plačala prevoz in zrla med vožnjo v močno naraslo Muro. Sredi Mure je pa skočila v vodo. Začela se je potapljati in tudi klicati na pomoč. Takoj so se z ladjo podali za njo, pa jo je voda že odnesla in je niso več mogli najti. Vzrok samomora ni znan. Govori se marsikaj, kar pa bo vse bolj povod kakor vzrok tega usodnega kora. Doma je iz znane dobre družine Kovač iz Gornje Lendave. Že dolgo vrsto let je služila v Soboti. Domači družini je naredila globoko in pekočo rano. Nam vsem pa bodi to opomin, da se bomo začeli brigati tudi za naše služkinje v Soboti in jim nuditi pomoč v težkih trenutkih, da ne bodo prepuščene same sebi.

Sobota. Va. Krog in Bakovci sta imela prejšnji teden lepe domače slovesnosti. K obhajilni mizi je pristopilo prvič precej otrok. Vsi prvobohajanci so se lepo pripravili za ta slovesen dan. G. katehet je imel na nje lep nagovor in otroci so se z velikim zaupanjem sklenili z Bogom. Obenem je bila tudi splošna šolska spoved in sv. obhajilo. Tudi starši, starejši bratje in

sestre so prihiteli v cerkvice in tako skupaj z malimi počastili Boga.

Beltinci. Dne 24. oktobra ob treh popoldne se bo v prosvetni dvorani vršil ustanovni občni zbor fantovskega odseka. Fantje, na plan! Bog živi!

Sv. Sebeščan. 15. septembra, na dan žalostne Matere božje, smo imeli pri nas redko slovesnost: inštalirali smo novega g. župnika Bejek Janka. Imenovani gospod je bil posvečen za duhovnika 1931 v Mariboru in prišel leto pozneje za kaplana v Dolnjo Lendavo, kjer je bil poldrugo leto in skoraj dve leti kaplan v Črensovcih, nakar je prišel 1. decembra 1935 za župniškega upravitelja v našo župnijo. Inštaliral ga je g. čekan Krantz, ki je bil njegov katehet in ljudski šoli in gimnaziji ter pridigar pri novi sv. maši. Pred vhomom v cerkev so ga pozdravili učenec Horvat, Horvat Leopold v imenu župnije in Horvat Ivan v imenu Prosvetnega društva. Ta dan so posetili novega župnika večina duhovnikov soboške dekanije, njegovi sošolci, več svetne inteligence na čelu z okrajnim glavarjem g. dr. Bratinom. Bog naj spremlja novega gospoda župnika!

Sv. Sebeščan. Večletna pravda med rimskokatoliško župnijo Sv. Sebeščan in občino Bodonci je končana. V vasi Bodonci sta dve pokopališči, eno katoličanov in eno luteranov. Je to velika vas, v kateri je pa le devet katoliških družin. Luterani so se hoteli polastiti tudi katoliškega pokopališča, ki samo na sebi ni vredno niti 5000 din. Bilo je na licu mesta več komisij, do sto prič je bilo poklicanih, pa okrajno sodišče je prisodil parcelo rimskokatoliški župniji. Luterani niso mirovali, priziv je šel na okrajno sodišče in pozneje tudi na stol sedmorice v Zagrebu, ki je dal prav naši župniji. Stroškov je ogromno, ki jih bodo morali plačati občani iz Bodoncev, in to radi par ljudi, ki so pravdo povzročili.

Sv. Sebeščan. 26. septembra je bila pri nas blagoslovljena nova stolpna ura, ki jo je naredil g. Martin Jesenek iz Šmarja pri Jelšah. Uro je blagoslovil domači g. župnik, ki je imel ob tej priliki pomemben govor. Slovesnosti se je udeležilo tudi dosti luteranov. — Po blagoslovitvi ure je bila na trgu pred cerkvijo tombola galske čete. Prve tri dobitke so zadeli Gomboši Ivanka, učenka IV. razreda, hlapec Sipan in g. župnik Bejek.

Sv. Sebeščan. Pred kratkim so nas obiskali pevci iz Črensovec pod vodstvom organista g. Žižeka. Pri pozni sv. maši so res tako prijazno peli, da jih je vse občudovalo. Čestitamo organistu in pevcem, ki so v dveh letih dosegli, da tako dovršeno pojejo. Nekateri kar nočejo priznati pevskega zboru tega velikega napredka.

Mačkovci. Naša občina si je nabavila mostno tehtnico. Tehtnica je stara in prekratka. Občina ima itak veliko dolga in ne vemo, čemu nam je bila potrebna ta tehtnica. Sejmov pri nas ni, za ljudi je pa menda le prevelika.

Tišina. Naš dekan g. Krantz je na Marijin svetek poročil v naši cerkvi organista iz Črensovec g. Žižek Jožefa s Cigan Katico, abiturientko učiteljskega iz Črensovec. Priči sta bili gg. Bejek Janko, bivši črensovski kaplan, in nevstin brat Joško, akademik. Bog daj srečo!

Moščanci. Pred kratkim so »Novine« prinesle vest, da je tu umrlo mlado dekle vsled odprave plodu. Vsi smo se čudili tej novici in se nam dela krivica, kajti pri nas o tem ni nikomur nič znanega. Svoj čas se je »Slovenskemu gospodarju« očitala vsaka tudi najmanjša pomota ter se ožigosala. Mi tega nočemo storiti, čeprav bi to mogli ob poročilu tega lista, da je organista g. Žižeka poročil g. župnik Zadravec, kar je seveda neresnica. Kajne, da vsak časopis lahko nasede?

DRUŠTVENE VESTI

Sv. Lenart v Slov. goricah. Otvoritev novega odra Prosvetnega društva Zarje bo na splošno željo vseh šentlenarčanov na samo lenarško nedeljo 7. novembra. Tako so Lenarčani pokazali, kako znajo združiti najpomembnejše dneve farnega življenja v lepo skladno celoto. Dopoldne bo počastitev farnega patrona, popoldne pa otvoritev odra, na katerem se bo v bodoče ustvarjala in širila prava katoliška prosveta. Dne 7. novembra bo torej velik in prazničen dan, v dvojnem oziru, za vse Lenarčane. Da se tega zavedate, pokažite to in se torej ta dan vsi vidimo v Sv. Lenartu dopoldne pri cerkveni slovesnosti, popoldne pa pri otvoritvi v Narodnem domu. Podroben spored bomo še objavili. Za danes samo da ne pozabimo: 7. november je dan šentlenarčanov, ta dan vsi v Narodni dom na otvoritev!

Laporje. Mogočno je naša fara obhajala ono nedeljo svoj domači praznik, tako imenovani »farni dan«. Nobeno društvo, ampak vsa fara ga je priredila. Namén je bil, da se živo zavedamo, da smo vsi farani velika družina, ki pa ima eno bolečo rano, da nima namreč svojega doma. Tudi zato smo torej farni dan priredili, da smo se navdušili: farni dom si bomo postavili! Če so si ga Bistričani, si ga bomo tudi mi! Ta silna volja je dihala iz vsega sporeda, ki ga le v obrisih omenjamo. Na predvečer so po vseh vaseh zagoreli vaški kresovi, pri fari pa največji, najpomembnejši, ob katerem se je zbrala mladina po opravljenih večernicah in spovedi. V nedeljo je bilo sv. obhajilo vse fare in dve pridigi o ljubezni do nje ter darovanje za novi dom. Popoldne je bila pod župnijskim kozolcem farna akademija, katere se je razen domačinov udeležilo tudi veliko sosednjih župljanov in deset duhovnikov. Pokazali smo, kaj smo, kaj smo bili in kaj hočemo tudi ostati: verni katoličani, zavedni Slovenci in v tem dvojem tudi dobri farani. Domači g. dekan nam je zelo poučno in zanimivo pokazal zgodovino laporske fare, za kar smo mu vsi hvaležni. Fantje so telovadili, pevci so peli, bile so tudi deklamacije, a v eni posebni točki smo pokazali, kako v naši fari govorimo: pokazali smo to na »večeru pri kožuhanju« in pri »odhodu fantov k vojakom«. Po večni luči so fantje še zapeli svojo himno, nato se je pa z »Angel Gospodov...« na ustih razšla naša farna družina na svoje domove z navdušenim sklepom, da »farnih dni« ne bo več dolgo obhajala pod kozolcem, ampak v »farnem domu«. Bog daj, da bi ga čimprej imeli. Fara, ki tako lepo, Bogu in ljudem dragi dan priredi, pa naj Bog živi!

Žiče. V nedeljo 17. oktobra ob treh popoldne priredi katoliško prosvetno društvo »Slomšek« iz Loč pri Poljčanah v društvenem domu igro za današnje dni v štirih dejanjih in eni medigri: »Podrti križ.« Da vidite, kaj stori vzgoja brez Boga in zlasti komunizem, pridite pogledat v obilnem številu! Vstopnina navadna. Na svidenje, domačini in okoličani!

Dol pri Hrastniku. V nedeljo 17. oktobra bodo igrali v dvorani igralci igralne družine Vojnik dve moderni igri: »Igra o pohlepem mesarju« in »Parada ob hudičevem mostu«. Začetek igre bo ob pol štirih. Vstopnina običajna.

Slovenci v Zagrebu. Prva prireditelja Slomškovega prosvetnega društva, ki je bila 3. oktobra v Jeronimski dvorani, je pokazala, da društvo bujno živi in nemoteno dela po svojih smernicah. Igro »Črna žena« so igralci dobro podali in tudi g. Redenšek, ki je igro spisal in je prišel iz Ljubljane na to predstavo, je bil z vpri-

zoritvijo zelo zadovoljen. Razen igre moramo omeniti tudi petje Rokovega pevskega zbora, ki je zapel »Triglav« in »Ljubezen do domovine«, dalje pa tudi pogumen nastop Kramarjeve Angelle in Pemičevega Adolfa, ki sta lepo deklamirala domoljubne pesmi. Zelo lep in globok je bil tudi govor g. sodnika Al. Ranta, predsednika Slomškovega prosvetnega društva. Upamo, da bo tudi blagajnik prav zadovoljen, ker je bila dvorana polna. — V nedeljo 17. oktobra bo Slomškovo prosvetno društvo proslavilo 20 letnico Krekove smrti, teden dni pozneje, 24. oktobra, pa bo imelo svoj redni letni občni zbor, na katerega že sedaj vabimo vse zavedne zagrebške Slovence in Slovenke.

Vestnik ZAKS.

Dnevni red zborovanja ZAKS v Mariboru dne 24. oktobra: Sprejem in pozdrav gostov na kolodvoru ob 9.18; spreved od kolodvora po mestu na Slomšekov grob. Kolesarji, godba, pešci; sv. maša na Slomškovem grobu ob 10, ki jo bo daroval g. monsignor Vreže; po sv. maši zborovanje v Gambrinovi dvorani. Na zborovanju bodo podana razna poročila. Po zborovanju občni

DEBELOST

največkrat kaže, da obstojajo v telesu zdravju škodljive motnje, ki morejo povzročiti nezaželjene posledice. Dandanes sta smisel za razumno nego telesa ter skrb za dobro prebavo in izmenjavo snovi postali splošni. Vemo, da se v telesu nabirajo toliščobni zaostanki in sluzne naplavine, ki jih je treba odstraniti, da se preprečijo zdravju škodljive motnje, kakor tudi nelepa in nepriljubljena debelost.

Že več desetletij dolgo se je Krušen sol pokazala za koristno.

Najbolje je, če jo zavžijemo vsako jutro. Začutite takoj, če želite hiter uspeh.

Krušen sol priporočajo zdravniki. Velika steklenica, ki zadostuje tri mesece, stane samo 45 dinarjev, mala pa 27 dinarjev.

Dobi se v lekarnah.

Oglas reg. S. br. 29.613/35.

1275

zbor, nato skupno kosilo pri Gambrinu. Ob 14 skupen ogled sadne razstave pod vodstvom g. Aplenca. Udeleženci si naj že na kolodvoru preskrbijo trak z nageljčkom, kajti le ti bodo imeli povsod prost vstop.

Odprta noč in dan so groba vrata.

Št. Ilj v Slov. goricah. V nedeljo 10. oktobra smo tu pokopali g. Ivana Bauman, veleposestnika, cerkvenega ključarja, bivšega župana občine Cirknice, slovitega vinogradnika ter zavednega narodnjaka in katoliško zavednega moža. Dosegel je lepo starost 76 let. Udeležba na pogrebu je bila naravnost ogromna. Spreved je vodil od hiše žalosti v spremstvu devetih gg. duhovnikov jareninski dekan in kanonik č. g. Čížek, ki je bil 40 let oseben prijatelj pokojnega. Pri hiši žalosti se je poslovil od pokojnika njegov osebni prijatelj in sodelavec v narodnih bojih na meji, mariborski podžupan g. Žebot. Slikal je pokojnika kot vzor moža v vsakem oziru. G. Bauman je bil posebej pridnost in poštenost. Bil je prvovrstni vinogradnik in je v naše kraje zanesel napredno gospodarstvo. Svoji družini je bil skrben oče in je vse otroke dobro preskrbel. V njegovi hiši so se zbirali narodnjaki v časih najhujših narodnih borb in on je znatno prispeval s svojim velikim vplivom, da smo Slovenci v Št. Ilju zmagovali. Pokojnik pa je bil tudi zvest katoličan, pobožen, izvrševal je po navadi pradedov točno vse verske dolžnosti, rad je prejemal sv. obhajilo ter je glede pobožnosti bil zgled vsakemu. Dolgo vrsto let je bil cerkveni ključar in sv. Oče ga je odlikoval z zlato kolajno za zasluge za cerkve in papeža. Bil je tudi oče revežem ter je na tistem razdelil velike vsote siromakom. Velik dobitnik je bil tudi domači cerkvi. Sodeloval je pri domači posojilnici in drugih narodnih in gospodarskih organizacijah. Prezretnosti ali sovražnosti ni poznal. Ljudstvo ga je častilo in visoko spoštovalo. — Na grobu sta se poslovila od vrliga pokojnika g. dekan in kanonik Čížek, ki je poudarjal globoko vernost pokojnikovo in je naglašal, da če bo Baumanova hiša sledila svetlemu zgledu umrlega očeta, jo bo vedno spremljal nebeški blagoslov. ter g. kaplan Raušl v imenu domače fare in domačih organizacij. Cerkveni ključar g. Lilek je nosil pred krsto visoko odklikovanje, ki ga je g. Bauman prejel od sv. Očeta. Domači pevski zbor pod vodstvom g. Rakuša je na domu in na grobu zapel pretresljive žalostinke. Mariborska gasilska godba pa

je spremljala spreved z žalnimi koračnicami. Padel je zopet naš trden obmejni hrast. Svetila blagemu pokojniku nebeška luč — družini naše sožalje!

Sv. Ana v Slov. goricah. Umrla je v Lokačevu 6. oktobra Franciška Fras, viničarka pri Ludoviku Rajšp. Veliko je trpela v življenju, ker je bila trikrat poročena in trikrat vdova. Njena duhovna moč in tolažba je bila molitev in njena najljubša pot je bila pot v cerkev, kamor je redno zahajala ob nedeljah in praznikih. Bila je velika častilka Srca Jezusovega in vkljub starosti in slabosti je ob prvih petkih hodila zgodaj k sv. maši in prejemale sv. zakramente. Naj počiva v miru!

Sv. Benedikt v Slov. goricah. V sredo 6. oktobra smo spremili k večnemu počitku Janeza Elbla, kmeta na Benediškem vrhu. Dočakal je 81 let starosti. Bil je 25 let župan bivše občine benediške, dolga leta sodnijski cenilec in naš zvest naroden in katoliški mož. Po smrti svoje žene je živel 23 let kot vdovec in je vzorno skrbel za svoje otroke. Njegove zasluge sta poudarila ob grobu g. dekan in naš župan Fr. Fekonja. Naj v miru počiva!

Sv. Bolfenk v Slov. goricah. Tu je umrl po daljšem bolehanju Franc Horvat, gostilničar in posestnik, v najlepši moški dobi. Zapušča mla-

Na grobovih
boste prizigali
lučice (sveče)
ki jih kupite v
prodajalnah
Tiskarne sv. Cirila

v Mariboru:
Koroška c. 5
Aleksandr. c. 6
Kr. Petra trg 6

v Ptujju:
Slovenski trg 7

do vdovo Katico iz odlične Perkove hiše v Ivanjih. Pogreb je pokazal, da je bil umrl pri lju-

deh zelo priljubljen. Svetila mu večna luč! Vdovi naše sožalje!

Št. Iij v Slov. goricah. (Mož strelja na ženo.) V Kaniži pri št. Iiju v Slov. goricah je priseljenec iz rajha Gothlf Oesterle streljal pretekli teden na svojo ženo Lizo. Oesterle je eden tistih, ki jih je svoj čas »Südmärka« naselila v naše kraje. Žena Liza pa je Slovenka. Zakon zadnji čas ni harmoniral, ker je mož začel hoditi na stranpota. Kritičnega večera je žena moža svaračila, a je morala bežati pred razljutenim soprogom, ki je zagrabil za lovsko puško in je odzadaj streljal za bežečo ženo. Šibre so jo zadele tudi v pljuča. Uboga žena leži v mariborski bolnišnici in visi med življenjem in smrtjo, mož pa hladi svojo vročerkvost v ječi. Devet otrok pa doma joka za materjo.

Sv. Ana v Slov. goricah. Potovanje, mi dragi, je naše življenje — mož modrih od nekdanj se je govorjenje. Dne 4. oktobra se je preselil v Maribor priljubljeni g. Jože Mažir s svojo hčerko Julijano. Star je 91 let, a je še vedno šaljiv, duševno čil in zdrav. Njegov sin g. Franc Mažir je v Ameriki vojni kurat, major v Sigel-Illinois. — Dne 30., 31. oktobra in 1. novembra bo tukaj tridnevica, duhovna obnova, za možje. Gotovo se je bodo udeležili z veseljem vsi možje in starejši fantje cele obširne župnije.

Sv. Lenart pri Veliki Nedelji. Po dolgem čakanju smo vendar dosegli, da se nam je izpolnila želja, da smo dobili preimenovano našo občino, ki ima naslov Sv. Lenart pri Veliki Nedelji. Saj je vendar tako pravilno, ker šola in cerkev kakor tudi občina, vse je le pri Sv. Lenartu. Nadalje se bomo tudi potrudili, da dobimo še Samušane zraven, kakor smo dobili Ritmerk, in tri hiše iz Bratonečič. To je bila res njihova želja in so otroci hodili že od nekdanj sem v šolo. Oklepajmo se vsi našega tabora JRZ ter našega voditelja dr. Korošca, da pokažemo, da smo res Slovenci gospodarji svoje zemlje!

Laporje. Nobl smo postali Laporčani; kar štiri okrajne ceste grejo namreč sedaj po naši fari, ko so otvorili in blagoslovili ono, ki gre iz Loč preko Leviča in Žabljeka do Križnega vrha, kjer se ob predoru združijo z banovinsko. Zdaj resno želimo, da se podaljša čimprej do Laporja. To upamo tembolj od svoje rove farne občine, ki smo si jo, hvala Bogu, le priborili. In sicer sami, brez zasluga našega g. poslanca, ki bi pa mi Laporčani vseeno imeli pravico zvedeti, da nam pride kdaj povedati, kaj je že kaj storil za nas v parlamentu.

Laporje. Z velikim veseljem smo zvedeli, da smo dobili Laporčani lastno občino. Tako se je izpolnila dolgoletna želja ljudstva in popravilo zlo, ki smo ga tako težko nosili. Nova laporska občina bo obsegala vso laporsko župnijo in iz črešnjevke župnije kraja Drumlazno in Jelševca. Nova občina bo lepo zaokrožena enota. — Zelo nam je potrebna dobra cesta, ki bi vezala Križni vrh z Laporjem. Zdaj, ko je nova cesta skozi Žabljek zgotovljena, še bolj čutimo pomanjkanje take cestne zveze. Če se hoče kdo peljati varno in po dobri cesti iz Žabljeka v Laporje, kar je peš tričetrt ure, se mora najprej peljati ali v Slov. Bistrico ali v Poljčane in šele od tam v Laporje. Zvezna cesta bi bila dolga nekaj nad poldrugi kilometer. Ta cesta je za sedaj med našimi najnujnejšimi zahtevami. — Letošnje deževje je povzročilo v laporski župniji plazove, ki so naredili velikansko škodo. Plazovi so razdrili vinograde, njive, travnike, sadonosnike, pota, ceste. Najhujšo škodo je napravil

plaz v Vrholah, kjer je poškodoval občinsko cesto pod poslopji posestnika Petra Kurnika, tako, da je popolnoma neuporabljiva. Kako bi rabili dobro cesto iz Kočnega proti Novakom! — Laporški »farni dan« se je obnesel zelo dobro. Bog nam je dal 26. septembra prekrasno vreme. Vsa fara je zaživela v zavesti ene skupne farne družine. Slovesnosti v cerkvi, duhovna obnova faranov, kresovi, pritrkavanje zvonov, pokanje topičev, razobešene zastave, izvincerkvena prireditvev z obširnimi in zanimivimi sporedom, vse je imelo in upamo tudi doseglo namen, da se udje farne družine čutijo še bolj povezane med seboj. Prav živo pa čutimo pomanjkanje primernih prostorov. Če gledamo, kako se dokončuje veličastni Farni dom v Slov. Bistrici, kako tudi na Črešnjevcu raste zgradba, se nam močno vzbuja želja po domu v naši lastni fari. Dal Bog, da bi se naše hrepenenje uresničilo!

Loče pri Poljčanah. Dež pada, pada. Toda trgovamo pa kljub temu. Bo vsaj tekočine več, če bodo nebeške pipe kaj primaknile. Le — če bo šlo kaj v korist. Sicer pa smo že postali skoraj apatični nad tem vremenom. Saj se nas že bolezni loteva. Španska je že med nami. Ne vemo, kako je prišla, ko pa je Španija tako daleč in mi se bojimo iti tja, ker so tam beli in rdeči, ki se tepejo. Tega se pa mi prav posebno bojimo, da bi bili tepeni. Že pri kožuhanju smo se malo poskusili, a je bilo tako nerodno, da smo jih nekaj kar na varno poslali proti Konjicam in še dalje proti Celju in Mariboru. Imajo pač nemirno kri, pa so si jo hoteli puščati z noži, koli in sekirami. Toda mnenja smo, da bo boljše, če to kje drugeje store — tam, kjer zakrivljene paragrafe poznajo. — Delo na cesti Loče—Suhadol—špitaliči stoji, ker ni penez. Sedaj so vsaj oni zadovoljni, ki so bili drugim nevoščljivi zasluzka in so se hudovali nad »Slov. gospodarjem«, ki jim je zadnjič odkril bolezen pod pazduho. Ali ne bi bilo sedaj dobro, da bi s kulkom popravili nekoliko naše občinske steze in pota? Saj bomo drugače še vsi v blatu obtičali, zlasti, če se bomo nasrkali tega »novega«, ki pa je po božji volji in s pomočjo nebeških pip že precej krščen. — Prosvetno društvo »Slov. kmet« se je postavilo z igro »Podrti križ«. Le še kaj nam naj uprizori in pokaže, kam spada in kam ne spada naša današnja mladina. Živijo!

Šmarje pri Jelšah. Dne 17. in 18. oktobra se vrši v Šmarju pri Jelšah razstava sadja in kmečke zelenjave. Razstava priredi ob 10 letnici uspešnega delovanja sadjarska in vrtnarska podružnica v Šmarju pri Jelšah. Sodeluje tudi vrtnarski odsek te podružnice, nadalje sadjarske podružnice vsega šmarskega okraja in čebelarstva podružnica v Šmarju. Kmetovalci, vabljeni ste, da si ogledate to prireditvev naprednih sadjarjev! Vabljeni ste tudi sadni izvozniki, da dobimo stike radi povoljne prodaje sadja, ki ga je letos pri nas obilno.

Ljubno. V noči na 29. september je bil podtaknjen ogenj v stanovanjski hiši Martina Juvana ml. Ogenj so opazili okrog štirih zjutraj sosedje. Ogenj je bil podtaknjen v sobi nad pritličjem. Ko so sosedje vdrli v sobo, so opazili, da je bil ogenj na več mestih podtaknjen ter z vrvicami med seboj zvezan in vse s petrolejem polito. V primeru, da bi zločincu namen uspel, bi bilo v nevarnosti življenje štirih ljudi ter bi postala žrtev plamenov tudi sosednja lesena poslopja. K sreči pa je bil dim pravočasno opažen in preprečena velika škoda. Orožniki vodijo natančno preiskavo.

Celje. »Nova doba« je v svoji številki od 1. oktobra priobčila članek pod naslovom »Zanimiva razprava«. Dopisnik se je v tem članku razpisal

na dolgo in široko ter skušal na vsak način pokazati, da so bili istega dne pri neki razpravi na okrožnem sodišču v Celju obsojeni štirje varnostni organi (navedena so tudi imena) predstojništva mestne policije v Celju, češ, da so isti izvršili nasilje nad nekim zločincem, ki so ga aretirali v Trobnem Dolu pri Jurklostru in ga sprovedli v zapore celjskega okrožnega sodišča. Kakor pa se je ugotovilo, vsebina tega članka ne odgovarja resnici, temveč je imel dopisnik ali pa neka tretja oseba, ki je vplivala na dopisnika, popolnoma prozorni namen prikazati čitateljem varnostne organe kot suroveže, kateri zlorabljuje svoj položaj, kar pa nikakor ni resnica. Zelo zanimivo bi bilo vedeti, kdo je ta tretja oseba in kaj jo je pripravilo do tega, da je vplivala na dopisnika »Nove dobe« in povzročila, da je izšel v tem lističu članek, kateri napada policijo in ji očita nekaj neresničnega. Temu možu bi pač priporočali, da bi pri sodnih razpravah in obravnavah malo bolj navel svoja ušesa in nadel očala ter potem objavljaj v svojem lističu le stvari, katere odgovarjajo resnici.

Dol pri Hrastniku. Tudi po naših krajih je hodil neki pótник, ki je vpisoval dekleta v pri krojevalni tečaj. Obljubil je, da bo ta tečaj trajal tri mesece, kar se pa ni zgodilo, ne vemo, po čigavi krivdi. Ves potek se je izvršil približno tako, kot je pisal »Slovenski gospodar« v dopisu iz Rečice ob Savinji. Možno je, da tvrdke ne zadene krivda, toda dolžnost njena je, da posvari potnika, ki obljublja nekaj, kar ne misli ali ne more dati. Naše kmetsko ljudstvo, ki je že tako od različnih potnikov zbegano, pa pripravlja na ta način do tega, da pred vsakim tujim človekom zaklepa vrata, pa naj bo od te ali druge strani.

Občni zbor Okrajne kmečke zveze Maribor levi in desni breg

Občni zbor okrajne kmečke zveze za okraj Maribor levi breg se bo vršil v nedeljo 24. oktobra v Mariboru v dvorani Zadrufne gospodarske banke, Aleksandrova cesta 6, ob 9 dopoldne. Istočasno se bo vršil ustanovni občni zbor Okrajne kmečke zveze za Maribor desni breg. Za odbornike krajevnih kmečkih zvez je udeležba na občnem zboru obvezna, vabijo se pa seveda tudi člani Krajevnih kmečkih zvez kakor tudi vsi prijatelji našega kmečkega gibanja. Posebej pa so še vabljeni vsi zavežni kmetje iz okraja Maribor desni breg, da se nam pridružijo in da skupno manifestiramo našo kmečko samozavest, našo kmečko moč in pravice ter javno izpovemo svoje zahteve. Ker se v istem času vrši v Mariboru tudi sadni sejem, se lahko udeleženci občnega zbora udeležijo, oziroma si lahko ogledajo sadni sejem. — Kmetje, sotrpini! V nas samih je naša moč, naša pravica in naša bodočnost! Zato vsi na občni zbor Okrajne kmečke zveze!

Peter Rešetar rešetari.

Sporazum. Tri leta so govorili o sporazumu, sedaj so to podpisali, da so govorili. Sedaj pa pravijo, da je še dolga pot do pravega sporazuma. Jaz pa znam za prav kratko pot: Dokler bo Maček samo z nekaterimi Srbi se pogajal in ne bo sprejel ponujene roke večine Srbov in Slovencev, ne bo mogoče napraviti sporazuma med Srbi in Hrvati in Slovenci. Sedaj sklenjeni sporazum je samo sporazum med nekaterimi malimi strankami v Srbiji. Maček bo šel kmalu v Gradec, da mu oči pozdravimo.

Napredujemo pa vendarle! Davidovič, ki ni bil dosedaj navdušen za avtonomijo, je dr. Mačku podpisal, da bo delal za svobodno Hrvaško. Mene to samo veseli, da se ljudje izpreobrnejo

Samo do 31. oktobra je še čas!...

Začuden boste gledali in se vprašali, za kako stvar je samo do 31. oktobra čas. — Za zavarovanje pri »Karitas«!

To velja za vse one, ki so rojeni v letih: 1923, 1918, 1913, 1908, 1903, 1898, 1893, 1888, 1883, 1878, 1868, 1863 in 1858. Ako se rojeni v navedenih letih zavarujejo do 31. oktobra, bodo zavarovani za precej višjo vsoto, kakor bi bili, če bi se zavarovali (pri istem mesečnem prispevku) po 31. oktobru. Nikar torej ne odlašajte! Porabite te dneve, ki jih še imate do konca tega meseca, stopite k zastopniku »Karitas« ali se obrnite na vodstvo v Mariboru (Orožnova 8) in se zavarujte!

Gornji poziv pa ne velja samo za tiste, ki so rojeni v navedenih letih, marveč za vse. Kdor odlaša z zavarovanjem, ni prijatelj samega sebe in svojih domačih. Smrt ne izbira in ne odlaša. Često se oglasi takrat, ko ljudje najmanj mislijo na njo. Kako hudo je, če ugrabi očeta ali mater revni družini. Že smrt sama je velik udarec, a še mnogo huje je, če domači nimajo denarja za kritje raznih stroškov. Očetje in matere, zavedajte se, da s tem rešite svoje otroke velikih skrbi!

Zavarovanje je štednja, od katere ima vsak v gotovem oziru večjo korist, kakor če štedi z vlaganjem denarja v hranilnice. Zavarovana vsota se namreč izplača, četudi zavarovanec umrje kmalu po vplačilu prvega mesečnega prispevka. Pri »Karitas« pa je še ta ugodnost, da se v slučaju smrti vsled kake nezgode izplača dvojna zavarovana vsota. Pa še ena ugodnost je. Če sta pri eni hiši zavarovana oče in mati in še en otrok, so brezplačno zavarovani tudi vsi ostali otroci od 2. do 16. leta.

Danes ste še živi, a kaj bo jutri? Pomislite na to! Zavarujte se še danes in rešite sebe ter domače skrbi!

in da napredujemo mi vsi, ki delamo za svobodno državo, v kateri so povsem svobodni tudi Slovenci! Ker smo v državi trije narodi, sporazum med dvema še ni sporazum med tremi! Pa napredoval bo, če bodo sedaj srbski podpisniki ravno tako preplavili srbske kraje s tem načelom, Sedaj bomo doživeli, da bodo Srbi zahtevali svobodno Hrvatsko in svobodno Slovenijo. Ali verujete?

In mi? Med tem, ko drugi govorijo o svobodni, mi delamo za avtonomijo. Ko bo dosežena, bodo pa rekli oni, da so je pripravili.

In oni? JNSarji so se sicer malo veselili, ker so mislili, da bo kar čez noč nastala izprememba in da bodo lahko svoje kufre prenesli v novo stranko. Pa jih je Kramer spomnil, da vendar oni ne priznavajo Slovencev in Slovenije in da morajo sedaj vendar še bolj delati proti temu, ker svobodna Slovenija bo za nje — kletka, v kateri bodo za vedno priklenjeni. Program JNS v Sloveniji bo v bodoče: Ne kliči vruga!

Nova vlada. JNS je prerokovala, da bo kmalu prišla nova vlada. Prerokovanje se je uresničilo, prerok pa je razočaran, ker je drugače mislil, kakor pa je prerokoval. Preroki so živeli v starem zakonu, to pa je JNS pozabila, ker se v cerkvenih zadevah prav malo spozna.

Konec vojne hočejo! Španska vojna, se že predolgo vleče. Da bi jo končali, so sklenili. Zato bodo hiteli Italijani Francu na pomoč, Francozi pa rdečkarjem. Angleži pa bodo po morju vse skupaj polovili.

Amerika tudi govori o miru. Predsednik Amerike je tudi govoril, da mora Amerika skrbeti

Pri ljudeh visoke starosti, ki trpe na nerednem iztrebljanju, nudi često naravna

FRANZ - JOSEFOVA

grenčica, užita redno 3—4 žlice dnevno skozi 8 dni, zaželjeno izčiščenje in s tem trajno olajšanje. Zahtevajte povsod

FRANZ - JOSEFOVO

vodo!

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

za mir. Drugi dan po njegovem govoru so zato določili 1200 milijard dinarjev visok znesek za — vojno orožje.

Japonci se borijo za svobodno Kitajsko. Ko je Društvo narodov dobilo korajžo, da je vprašalo Japonsko, kako to, da je vdrla v Kitajsko, je dobilo odgovor, da se vendar Japonska bori samo za svobodno Kitajsko, da ne bo Rusija imela preveč vpliva v njej. Čudni so le Kitajci, ki tega ne razumejo. Mislim, da imajo Japonci v zunanji politiki same šaljivce!

Poslednje vesti.**Politične vesti iz naše države**

Dr. Anton Korošec zastopnik predsednika vlade. Ker se bo predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinovič mudil nekaj časa v inozemstvu, je od kraljevega namestništva imenovan za njegovega zastopnika g. notranji minister dr. Anton Korošec.

Politične vesti iz drugih držav

Volitve v pokrajinske zборе (kantone) na Francoskem. Zadnje nedeljo so se vršile v Franciji volitve v pokrajinske ali kantonalne zборе. Izvoliti je bilo treba 1525 okrajnih in okrožnih svetnikov. Dosedaj je znan izid za 1521 mandatov, od katerih je padla odločitev pri prvih volitvah za 1053 mandatov, za 468 mandatov bodo prihodnje nedeljo 17. oktobra ožje volitve.

Domače novice

Bivši glavar dr. M. Ipavc umrl. V mariborski bolnišnici je umrl 11. oktobra g. dr. Marko Ipavc, bivši okrajni glavar in upokojeni banovinski svetnik, v starosti 57 let. Rajni je bil rojen v št. Jurju ob juž. žel. kot sin znanega slovenskega skladatelja dr. Gustava Ipavic. Ob prevratu je prišel od namestništva v Gradcu za okrajnega glavarja v Slovenjgradec, kjer je ostal pet let. Iz Slovenjgradca je bil premeščen v Maribor ter je vodil okrajno glavarstvo na levem bregu Drave. Eno leto pred upokojitvijo je bil premeščen v Ljubljano, kjer je vršil posle banovinskega svetnika in je bil upokojen kot žrtev JNS režima. Po upokojitvi se je naselil v Mariboru, kjer je živel do svoje prezgodnje smrti. Blagemu rajnemu ohranimo časten spomin — preostalim naše sožalje!

Vpisovanje v kmetijsko-nadaljevalno šolo v Celju se vrši od 15. oktobra vsak dan dopoldne v pisarni tukajšnje drž. II. deške ljudske šole (okoliška). Mladičiči, vstopite v to šolo, ki vas bo krepila v kmetijski miselnosti in zavesti ter vam pokazala, kako se kmetu pomaga. Pričetek pouka 4. novembra.

Prireditve

Št. Daniel nad Prevaljami. V nedeljo 17. oktobra se vrši v sončnem št. Danielu nad Prevaljami kmečko-prosvetni tabor. Vabimo vse okoličane in tudi druge od daleč, da prihitijo ta dan na našo prireditve. Prepričani smo, da boste vsi zadovoljni, ker bo zelo pester spored. Ob devetih blagoslovitev nove sadne sušilnice in otvoritev sadne razstave, ob 10 sv. maši pri Kapelici, pojejo koroški pevci, po sv. maši govori; ob 14 nastop koroških pevcev, ob 14.30 lepa, pristno podeželska igra, vzeta iz kmečkega življenja današnjih dni: »Naša zemlja ali ljubezen do domače grude«, sledi srečolov s krasnimi dobitki v vrednosti 4800 din. Po srečolovu veselje, prosta zabava. Vsa prireditve se vrši na prostem. Oni, ki pridejo od daleč, se pripeljejo z vlakom ob 8 zjutraj do Holmeca, odkoder je 40 minut do št. Daniela. Prosimo vsa prosvetna društva Mežiške doline, da pošljejo zastopnike na ta kmečko-prosvetni dan; posebno so željeni člani fantovskih odsekov v krojih. Prav posebno pa bodo uživali ljubitelji narave, ker ima št. Daniel lepo sončno lego s krasnim razgledom po Podjurski in Rožni dolini ter po Karavankah in celo do Dobrača. Za okrepčila in jedila je pre-skrbljeno. Na svidenje!

Šmartno ob Paki. Naše pevsko društvo je v nedeljo slovesno praznovalo 80 letnico obstoja. Od vseh strani se je zbralo lepo število ljudi, ki so pokazali svoje zanimanje za lepo pesem. Koncert se je vršil na prostem. V začetku je g. ban. svetnik Steblovnik pozdravil navzočne, predvsem zastopnika iz Ljubljane g. prof. Lavriča, g. župana Mihelčiča iz Celja in g. okrajnega glavarja iz Gornjega grada. Slavnostni govor je imel g. župan Mihelčič, ki je poudaril pomen lepe pesmi in častital domačemu pevskemu zboru za 30 letnico ter želel, da bi tudi v bodoče lepo deloval. G. prof. Lavrič je prinesel pozdrave iz Ljubljane in je v imenu Pevske zveze častital društvu. Nastopili so pevski zbori iz Braslovč, Šoštanja, Sv. Jurija ob Taboru, Mozirja, Letuša, Šmartna pri Velenju in domači zbor. Na koncu so zbori skupno zapeli tri pesmi. Kako ubrano so doneli glasovi, kako pojemali, naraščali in se zivali v celoto! Res, v Savinjski dolini je doma lepa pesem. Naj bi donela in se veselo razlegala širom po Savinjski dolini! Domačemu zboru iskrene častitke k lepemu uspehu!

Razbor pri Zidanem mostu. Kakor vsako leto, smo imeli tudi letos v sredo 6. oktobra molitveni dan (češčenje presv. R. T.). Kljub deževnemu vremenu je bila cerkev ves dan prav obilno obiskana. Kar se tiče mladinskega gibanja, hočejo naši vrli fantje pokazati svojo pravo krščansko idejo in slovensko dušo. Pred nekaj tedni je bil pri nas ustanovljen fantovski odsek. Komaj je bil ustanovljen, že je štel precej lepo število čla-

Pavlova zaročenka princesa Friderika.

Grški prestolonaslednik Pavel.

KRAJEVNI ŠOLSKI ODBORI!

Imate pravico, da tudi v bodoče kupujete v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru in Ptuj, kjer ste itak dobivali blago po najugodnejših cenah!

nov. V nedeljo 10. oktobra smo imeli sestanek, na katerem nam je govoril o pomenu in dolžnostih našega odseka g. šolski upravitelj. Na sestanku v nedeljo 24. oktobra bo predavanje o živinoreji. V soboto 16. oktobra bodo telovadne vaje našega odseka v društveni sobi na Razborju. Fantje, pokažite, da tudi vi hočete ohraniti našo vero, naš lep slovenski jezik in pa ponos, da ste slovenski rantje! Vsi na delo, pa bo v kratkem obilen uspeh! Ne nasedajte nasprotnikom in ne poslušajte tistih, ki jim je ljubša gostilna ali postopanje po vasi v malovrednih družbah, kakor pa se včlaniti v res dobro in potrebno organizacijo. Fantje, korajža velja!

Sv. Rupert v Slov. goricah. Tukajšnje prosvetno društvo »Slomeškov tabor« ponovi v nedeljo 17. oktobra v društvenem domu dve zelo poučni, vzgojni in za današnje čase najbolj primerni igri, in sicer »Luč z gore« in »Otrok Srca Jezusovega«. Začetek ob treh. Vsi vablejni! Čisti dobiček je namenjen za poravnavo dolgov ob priliki zidanja društvenega doma.

MALA OZNANILA

Cenik malim oglasom.

Vsaka beseda v malem oglasu stane Din 1.—, (Preklicel, Poslano, Izjava pa Din 2.— za besedo.) Davek se zaračunava posebej do velikosti 20 cm² Din 1.—, do velikosti 50 cm² Din 2.50.— Kdor inserira tako, da ne pove svojega naslova, ampak mora zbirati uprava lista prijave, doplača še Din 5.—. Mali oglasi se morajo brezizjemno plačati naprej, sicer se ne objavijo. Kdor hoče odgovor ali naslov iz malih inseratov, mora priložiti znamko za Din 2.—, sicer se ne odgovarja.

SLUŽBE:

Pridna ženska se sprejme. Terezija Lešnik, Sp. Račvanje pri Mariboru. 1448

Viničarja s 5—6 delovnimi močmi sprejme Uršič, Bresternica pri Mariboru. 1453

Mizarskega pomočnika sprejme Zavernik, Sv. Marjeta ob Pesnici. 1462

Kuharica za vse, poštena in zdrava, se sprejme. Ponudbe na upravo pod »Trgovina 1463«.

Pošten natakarkar z nekaj gotovine se sprejme takoj v gostilno, prostor za trgovino. Naslov v upravi. 1458

Samski viničar z dobrim spričevalom želi v službo. Naslov v upravi. 1457

Viničar s petimi delovnimi močmi se sprejme. Košaki št. 39 pri Mariboru. 1460

Služba mežnarja in organista pri Sv. Križu nad Mariborom se odda s 15. novembrom. 1469

Sprejemam kuharico-oskrbnico, srednjih let, vajeno hišnih del, vrta, gospodarstva. Naslov pri trafiki Kovač, Celje, Aleksandrova. 1467

POSESTVA:

Prodajam vinograd. Fekonja, Ranca 65, Pesnica. 1449

Prodajam hišo s tremi stanovanji. Kralja Matjaža 11, Studenci, Maribor. Prevzamem malo posestvo v račun, bližina Maribora. 1454

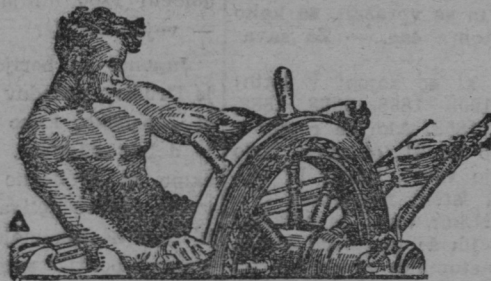
Parcela 6000 kv. metrov, v bližini glavne ceste, se proda. Vprašati: Morje 9, Fram, ali Pušnik Franc, Zrinjskega 26, Studenci pri Mariboru. 1452

RAZNO:

Dam dveletnega fanta za svojega. Stanko Vrazova 45, Pobrežje, Maribor. 1455

Kozo, dobro mlekarico, kupim takoj. Maršl, Studenci, Stritarjeva 19. 1461

Cenjenim odjemalcem naznanjam, da sem opustila trgovino z ostanke in starinarstvo na Koroški cesti št. 10. Zidanšek. 1465

1456

35. KOLO

Državne razredne loterije

žrebanje I. razreda

20. in 21. oktobra 1937.

Dobitki

Din 64,991.000.—

t. j. Din 671.000.— več, kakor do sedaj!

Cena srečk za vsaki razred:

$\frac{1}{1}$ srečka
Din 200.—

$\frac{1}{2}$ srečke
Din 100.—

$\frac{1}{4}$ srečke
Din 50.—

Dobitki se izplačajo takoj — brez odbitka!
Strogo solidna postrežba.

Glavna kolektura Državne razredne loterije
Bančna poslovalnica BEZJAK,
Maribor, Gosposka ulica 25.

Naročila se naslavljajo direktno na nas.
Imena dobitnikov ne dajemo v javnost.

Prepričajte se, kako poceni kupite »Pri starinarju«, samo na Koroški cesti št. 6, ostanke žameta, barhenta, flanel, oksforda, inlet, rjavo, belo in plavo platno, obleke iz žameta od 13 din, srajce, ženske in moške, spodnje hlače. Flanela meter od 4.50 din. 1464

Zapomnite si, da sviterje, koce, odeje, flanel perilo, čevlje kupite najcenejše v Manufakturi Grajske starinarne, Vetrinjska 10. 1466

Prodajam lep in dober harmonij za 1000 din. Marguč, Sv. Urban, Ptuj. 1468

Moške, ženske, otroške obleke, raznovrstni ostanke, pletenine, perilo, čevlji v veliki zalogi najceneje: Julija Novak, Maribor, Krčevina, Aleksandrova 6. 1459

Za jesensko in zimsko sezijo

Angleško in češko sukno za dame in gospode ter drugo modno in manufakturno blago v veliki izbiri po zmernih cenah pri

FRANJO MAJER
Maribor, Glavni trg št. 9

OKRAS ZA RAKVE

tapete, zglavnike, prte itd. nudi zelo ugodno galanterijska trgovina

DRAGO ROSINA

M A R I B O R
Vetrinjska ulica št. 26

1451

Obnovite
križe
na grobovih!

Došla je nova zaloga
Kristusovih kovinskih trupel.
Cena je sledeča:

navadni:
velikost v cm: 7 8 14
cena Din: 4.— 5.— 15.50

nikel:
velikost v cm: 12 15 18 20
cena Din: 12.— 22.— 26.— 40.—

mesing:
velikost v cm: 12 15 18 20
cena Din: 14.— 24.— 30.— 45.—

leseni:
velikost v cm: 30 30 40
cena Din: 70.—, 125.—, 120.—, 150.—

Pridite in si oglejte te lepe izdelke!

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Pijte samo

zdravilni

PLANINKA

čaj

v plombiranih paketih po din 20.— in din 12.—

Apoteka Mr. Bahovec, Ljubljana

S. Br. 2007/32

MALA OZNANILA

SLUŽBE:

Pridno, pošteno dekle z dežele za vsa hišna dela, večša tudi kuhe, se sprejme takoj k dvečlanski družini. Starost 28—32 let. Pismene ponudbe z navedbo prejšnjih služb na upravo lista pod »Zdrava in čista 1399«.

Majerja z najmanj štirimi delovnimi močmi sprejme Josip Šerec, lastnik kavarne »Jadran« Maribor. 1442

Viničar s 5—6 delovnimi močmi se sprejme s 1. novembrom. Samo pismene ponudbe na upravo »Slov. gospodarja« pod »Vinogradnik 1444«.

Pridna dekla z dežele, z dobrimi spričevali, se sprejme. Kraner Franc, Zamarkova, Sv. Lenart, Slov. gorice. 1438

Šafer se sprejme za majhno gospodarstvo, ki se razume na poljedelstvo, mlekarstvo in živinorejo. Vprašati pri dr. Wiesthaler, Maribor, Aleksandrova cesta 41/I. 1436

Dekla, ki zna dobro molsti, mleko raznašati in še drugo opravljati, se sprejme. Štemberger, Bezena 5, Ruše. 1435

Majšega hlapca za svinje z daljšimi spričevali iščemo za takoj. Ponudbe na grad Žovnek, Braslovče, Savinjska dolina. 1431

Več mlajših agilnih gospodov sprejme dobro vpeljana zavarovalna družba za zunanje in pišarniško delo. Ponudbe v podružnici »Slovenca« v Celju pod šifro »Eksistenca«. 1437

!
OGLASI

v »Sl. gospodarju«
imajo najboljši
uspeh!

1.50 2.50 6
12 19 32
27
3
10
24
Sterneck
CELJE
CENIK IN VZORCI ZASTONJ

Pošten hlapec z lepimi spričevali išče službo pri trgovcu ali gostilničarju. Klampfer Stanko, pri g. Fidel, Sv. Jurij ob Pesnici, Zgornja Sv. Kungota. 1430

POSESTVA:

Proda se tri orale gozda v Nadbišecu, okolica Sv. Lenart, blizu velike ceste. Vpraša se pri Pavlina Čeh, Gočova, ali pri Sajku, Maribor, Barvarska 5. 1432

Posestvo 15 oralov se proda na obroke; njive, travniki, sadonosnik, gozd, vinograd. Karel Čakš, Gaj št. 10, p. Šmarje pri Jelšah. 1443

Kupim srednje posestvo v Savinjski dolini. Prevzamem prevžitkarja. Informacije: gostilna Matko, Sv. Peter, Savinjska dolina. 1440

Dam v najem posestvo šest oralov s hišo in gostilno. Naslov v upravi. 1433

RAZNO:

Kupim dobro ohranjeno alfo in slamoreznilo. Bauman, Rače 133. 1441

Dam za svojega štiriletnega fanta. Naslov v upravi. 1429

Dobro ohranjen čevlarski šivalni stroj »Cylinder« se poceni proda. Vprašati v trgovini Koroška 10. 1439

Krajnike 2, 3 in 4 m odda žaga Radič, Zgornja Polskava. 1445

Otroka proti majhni odškodnini sprejemem v dobro oskrbo na deželi. Mleko in vse potrebno doma. Naslov v upravi. 1434

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v novi lastni palači na oglu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice.

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najbolje. Denar je pri njej naložen popolnoma varno. Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem.

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor

v lastni novi palači na oglu
Gospoše-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnoštajerska hranilnica.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

RAZNO:

Ne kupujte poprej zimskega blaga in klobukov, dokler si niste ogledali moje velike izbire najmodernejših barhentov, sviterjev in štofov! Cene najnižje. Ivan Meško, Sv. Bolfenk. 1378

Hranilne knjižice vseh hranilnic in bank kupimo in izplačamo gotovino takoj. Bančno-kom. zavod, Maribor, Aleksandrova 40. Za odgovor za 3 din znamk. 1091

Vinski kamen kupuje Vid Murko, trgovina, Meljska cesta 24 v Mariboru. 1383

Nalivna peresa

od Din 6.— višje, v Cirilovih prodajalnah Maribor in Ptuj.

Dražbeni oklic.

IV I 2301/37—15

Dne 3. decembra 1937 ob 9. uri bo pri podpisanem sodišču v sobi št. 27 dražba nepremičnin:

zemljiška knjiga: Ruše vl. št. 329

cenilna vrednost: din

vrednost pritiklin: din 111.663.—

najmanjši ponudek: din 74.442.—

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča.

Okrajno sodišče v Mariboru,

dne 1. oktobra 1937.

1446

„Nova trgovina“

Vam nudi **ново blago**

Moške srajce od 18 din naprej 1338
spodnje hlače od 15 din naprej
moške nogavice od 3.50 din naprej
damske nogavice od 7 din naprej
kakor tudi žensko perilo, pletenine itd.
kupite najugodnejše pri tvrdki

AUGUST HEDŽET, MARIBOR

ALEKSANDROVA CESTA 9

Čemu izgubljati dragoceni čas s hojo v mesto?

TOVARNISKE OSTANKE

in vse vrste manufakturnega blaga Vam pošljemo tudi na dom po izredno nizki ceni. Pripravili smo različne pakete ostankov z naslednjo vsebino: Zavitek št. 1: 17 do 21 m flanele, platna, cefirja in oksforta za žensko in moško perilo. — Zavitek št. 2: 15 do 18 m pralnega žameta, cvrtnbarhenta in flanele za ženske obleke in perilo. — Zavitek št. 3: 4 m volnenega blaga za žensko obleko, 8 do 11 m flanele, platna in cefirja za perilo. — Zavitek št. 4: 3,20 m sportnega štofa za moško obleko, ženski plašč ali kostim in en par ženskih ali dva para moških nogavic. — Vsak zavitek stane po poštnem povzetju 130 din. Naročajte takoj, dokler traja zaloga, pri tvrdki: Viktor Mavrič, manufaktura, Maribor, Kralja Petra trg 4. 1362

**Nepremočljive
hubertuse**

obleke, klobuke, perilo itd. itd.

kupite najugodnejše pri tvrdki 1228

JAKOB LAH
Maribor, Glavni trg 2.

Kdor oglašuje — napreduje!

Jesen — zima... Ostanki mariborskih tekstilnih tovarn, pristnobarvni, in sicer: »Paket serije R« z vsebino 14—18 m dobro uporabnih ostankov flanel in barhentov, za ženske obleke, moško, žensko perilo ter »Paket serije S« z vsebino 14—18 m flanele za moške pijame, spodnje perilo, touringov za moške srajce, vse v najlepši sestavi, za reklamno ceno vsak paket poštine prosto samo 128 din. Dalje specialni paket »Original Kosmos D« z vsebino 17—21 m Ia. barhente za ženske obleke, bluže ter prvovrstne flanele za pijame, žensko, moško in otroško perilo vsak paket poštine prosto samo 150 din. »Paket serije Z« z vsebino 3—3,20 m dobrega sukna za moško obleko ali darski kostum, oziroma plašč vsak paket poštine prosto samo 136 din. Neprimerno vzamem nazaj in zamenjam. Pišite še danes »Razpošiljalnici Kosmos«, Maribor, Kralja Petra trg. 1035

Telovadne majce

po 12 din in vsakovrstno perilo po znižani ceni dobite pri Trpinu, Maribor, Vetrinjska 15. 1337

**VZAJEMNA
ZAVAROVALNICA
V LJUBLJANI**

ZAVARUJE:

POZAR

VLOM

STEKLO

KASKO

JAMSTVO

NEZGODE

ZVONOVE

ŽIVLJENJE

KARITAS

Vsak slovenski gospodar zavaruje sebe, svojce in svoje imetje le pri naši zavarovalnici.

Denar naložite najbolje in najvarneje pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici

Gosposka ulica 23

v Mariboru

Ulica 10. oktobra

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

➡ Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri. ➡

Stanje hranilnih vlog Din 53,000.000.—